Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 128
6 EKİM 1979
CUMARTESİ
500 Kuruş

Eylem Birliği Mitingi bugün yapılıyor

- Şişli Hürriyet-i Ebediyye Meydanı'nda yapılacak olan miting saat 14.00'de başlıyor.
- Eylem Birliği Mitinginde Gültekin Gazioğlu, Veli Gürcan ve Beria Onger konuşacak.
- Miting'de devrimci demokratlar adına da bir konuşma yapılacağı açıklandı.

İstanbul (Gerçek Haber Merkezi) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi İstanbul İl örgütü ile bağımsız senatör adayı Beria Onger'in ortaklaşa düzenledikleri Eylem Birliği Mitingi, Devrimci-Demokratların da katılımıyla bugün yapılıyor. Eylem Birliği mitingi Şişli Hürriyet-i Ebediyye meydanında saat 14.00'de başlayacak.

Mitingin amacının faşizme, emperyalizme, tekellere ve şovenizme karşı tüm demokratik güçlerin eylem birliğini sağlamak olduğu belirtildi. Öteki ilerici aday ve partilerin de davet edildiği Eylem Birliği Mitingine katılımın yüksek olacağı tahmin ediliyor.

Mitingde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi İstanbul senatör adayı TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu bir konuşma yapacak. TSİP MYK üyesi Veli Gürcan'ın da mitingde bir konuşma yapacağı açıklandı. Mitingde ayrıca İstanbul Bağımsız Senatör Adayı Beria Onger'le,

Devamı s. 5, sütun 4'de

Ara Rejimciler iyice azıttı

- Devlet nerede diye soranların, aslında faşist bir devlet özlemi içinde oldukları açığa çıktı.
- AP Kars Senatör adayının öldürülmesi olayını bazı gizli mihraklar kullanma peşinde.
- Seçimlere doğru Kontr-Gerilla'nın eylemlerine hız vermesi bekleniyor.

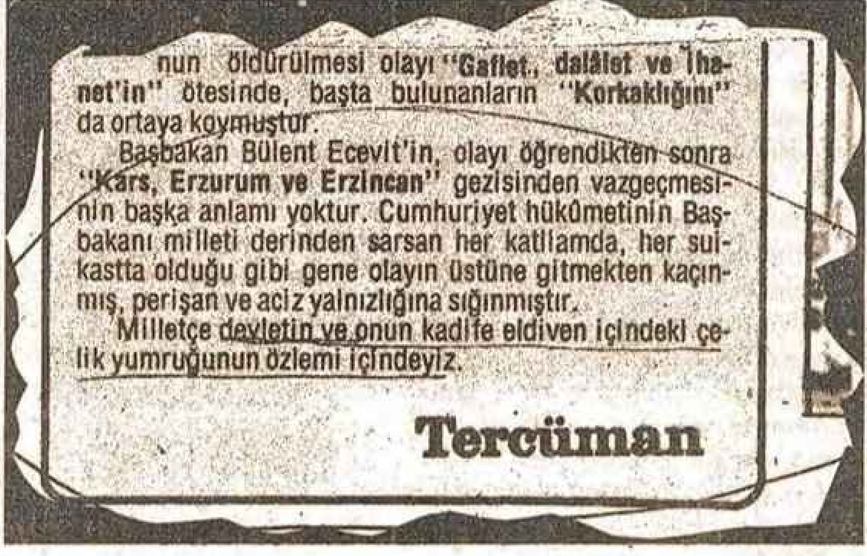
Ankara (Gerçek) — Tekelci sermayenin bir kesimi, bunalımdan çıkmanın tek yolunun ara rejim, yani özgürlükleri askıya alarak yarı-askeri otoriter yönetim olduğuna kesin olarak kanaat getirmiş durumda. AP-CHP koalisyonunu gerçekleştirmekten umudunu kesen bu kesimlerin askeri bir yönetim peşinde oldukları kulaktan kulağa dolaşıyor.

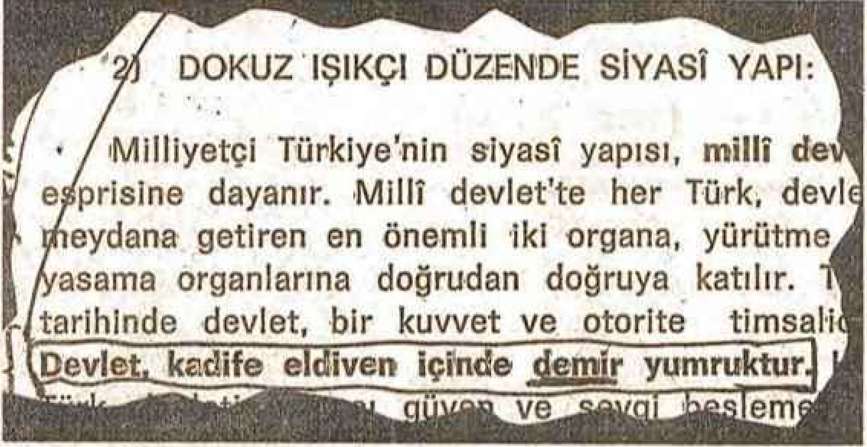
Demokrasiyle işlerin yürümeyeceğine inanan işadamları, seçimlerin bir çözüm getirmeyeceği inancını yaymaktadırlar. Anarşi'nin sıkıyönetim, seçim dinlemediğini yaygınlaştıran bu çevrelerin, MHP'nin ve Kontr-Gerilla'nın eylemlerine umutlarını bağladıkları haber veriliyor.

AP Kars Senatör adayının öldürülmesi olayı, faşist iktidar çağrıları için vesile olarak kullanılmak istenmektedir. Demirel'e yakın AP çevrelerinin, kışkırtma eylemlerinden hoşnut oldukları ve AP'nin seçim şansı beklendiği gibi gerçekleşmezse, yönetimin asker-sivil «otoriter» güçlerin eline geçmesi için çaba harcıyacakları belirtiliyor.

Siyasal çevreler, İstanbul'da yayınlanan bir günlük gazetenin 4 Ekim tarihli başyazısında diktatörlüğe çağrı çıkarmasını, bu yöndeki hazırlıkların hızlandırılmasına yoruyor. MHP'ye yakınlığı ile tanınan bu gazetenin MHP'

Devamı s. 5, sütun 4'de

nun öldürülmesi olayı "Gaflet, dalâlet ve İhanet'in" ötesinde, başta bulunanların "Korkaklığını" da ortaya koymuştur.
Başbakan Bülent Ecevit'in, olayı öğrendikten sonra "Kars, Erzurum ve Erzincan" gezisinden vazgeçmesinin başka anlamı yoktur. Cumhuriyet hükûmetinin Başbakanı milleti derinden sarsan her katliamda, her suikastta olduğu gibi gene olayın üstüne gitmekten kaçınmış, perişan ve aciz yalnızlığına sığınmıştır.
Milletçe devletin ve onun kadife eldiven içindeki çelik yumruğunun özlemi içindeyiz.
Tercüman

2) DOKUZ IŞIKÇI DÜZENDE SİYASÎ YAPI:
Milliyetçi Türkiye'nin siyasî yapısı, millî dev... esprisine dayanır. Millî devlet'te her Türk, devle... meydana getiren en önemli iki organa, yürütme... yasama organlarına doğrudan doğruya katılır. T... tarihinde devlet, bir kuvvet ve otorite timsali... Devlet, kadife eldiven içinde demir yumruktur. ... güven ve sevgi besleme...

Doğu'da sosyalistlerin seçim çalışmalarına baskılar sürüyor

- Siirt'te onbir kişinin gözaltına alınmasından sonra önceki gün de Mardin ve ilçelerinde 32 TSİP'li ve Devrimci-Demokrat Sıkıyönetimce gözaltına alındılar.

Mardin (Gerçek muh.) — TSİP'in ve Devrimci-demokratların güneydoğu illerindeki seçim kapanyasına anti-demokratik uygulamalar ve engelleyici baskılar sürüyor. Geçen pazar günkü Siirt mitinginde gözaltına alınanlardan onbir devrimci-demokratın ve Partilinin gözaltı hali devam ederken önceki günde Mardin'in Görcüş ve Kı-

Devamı s. 5, sütun 5'de

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Birlik Dayanışma Samsun'da Güç birliği yapıyor

yazısı 5. sayfada

«Seçimler Egemen Güçlere Karşı Bir Mücadele Platformudur»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin dün İstanbul Okmeydanı'nda düzenlediği salon toplantısında TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu, TSİP İstanbul Bağımsız Senatör Adayı Gültekin Gazioğlu, Devrimci Demokratlar adına Abidin Alkoyun konuştular.

İlk konuşmayı yapan TSİP Genel Sekreteri, geniş emekçi yığınların sınıfsal ve ulusal baskılara karşı taleplerini ve özlemlerini dile getirerek şöyle dedi:

«TSİP sınıf mücadelesi veriyor. Ama sadece sınıfsal tahakküme karşı değil, egemen ulus milliyetçiliğinin tahakkümüne karşı da ulusal demokratik hak ve özgürlükler için mücadele veriyor. Seçimler 14 Ekim akşamı bitiyor. Ama bizleri zor, çetin mücadeleler bekleyecektir. Bu sınavlardan yüzakıyla çıkmamız, ancak ve ancak iktidar mücadelesini güçlendirmekle mümkündür. Geniş emekçi yığınların sadece faşizme, emperyalizme ve egemen milliyetçiliğe karşı değil, onlarla uzlaşan reformizme karşı da mücadele bayrağını yükseltmeleri için bu seçimler sosyalistlerin birliği ve tüm halk güçlerinin birlikteliği yolunda önemli olanaklar sağlamıştır.

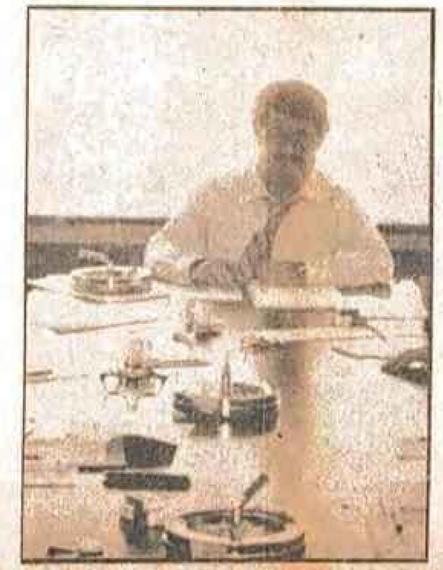
Bu seçimlerde gerçekleşmiş olan merkezi seçim işbirliği yada yerel demokratik eylembirlikleri, gerçekte asıl meyvalarını seçimlerden sonra vermeye başlayacak ve kalıcı beraberlik yolunda ileri halk güçlerinin mücadele birliği yolunda önemli kazanımlar getirecektir.

Kitlelerin kurtuluşu, ancak ve ancak siyasal mücadeleyle mümkündür. Bu ise bir devrim mücadelesidir. Devrimci durum ve Halk Devrimi gerçekleşmeden, kurtuluş mümkün değildir. Sosyalist olarak görevimiz, bir yandan kitleleri sosyal devrim mücadelesine kazanmak, daha çetin sınıf muharebelerine hazırlamaktır, öte yandan demokratik mevzilerimizi koruyup geliştirmek ve demokratik mü-

Bastarafı Sayfa 4'de

MESS Başkanı akıllı insanların birleşmesinden yana!

- Mess Başkanı Özal, «Hükümet gaf içindedir. Türk sanayiinin yüzde 75'i üretim bakımından özel sektörün elindedir. Bu memleket için sevinilecek birşeydir,» dedi.
- Özal, Türkiye'nin seçimde, politikada yanlış bir yol izlediğini, ve bu yarışın sonunun felaket olduğunu öne sürdü
- Mess Başkanı, «Çok akıllı insanımız var, ama her biri başka bir taraftan çekiyor, birleşmeliyiz» dedi.

(THA) — Madeni Eşya işveren sendikası başkanı Turgut Özal, «Türkiye'de seçimde ve politikada yanlış bir yarışa girdi. Bu yarışın sonu felakettir. Özellikle son hükümetin fevkalade büyük gafları var. Yaptıkları gafın haddi hesabı yoktur» dedi.

Mess Yönetim Kurulu toplantısında konuşan Özal, Türkiye'nin dışarıdan hiç de iç açıcı görünmediğini öne sürerek şöyle dedi: «Herkes dışarıda bir bekle gör politikasına girmiş. Bazılarının söylediği gibi dış saygınlığımız falan kazanılmış değil. Belki çok akıllı insanlarımız var ama hepsini aynı istikamete getiremediğimiz müddetçe, biri bir taraftan, biri öbür yandan çekiyor. Bir milim ileriye gidemiyoruz. Ama kuvveti birleştirip bir istikamete çekersek daha süratli gideriz.

Türkiye'nin üzerlerine vaktiyle gidilmemiş asırların getirdiği sorunları var. 2-3 ay önce taban fiyatları ilan edildi. Bu belli bir hesapla yapıldı. Bunlar aslında seçimle ilgili konular değildir, memleketin ekonomisiyle ilgili konulardır. Türkiye'de son seneye kadar özel sektörde çok süratli bir gelişme vardır. Bugün Türk sanayilinin yüzde 75'i üretim bakımından özel teşebbüsün kontrolundadır ve bu bir memleket için çok sevinilecek bir şeydir.»

Bugün sanayiciler ana girdilerini Avrupa fiyatları ile temin ederse sanayi kuruluşlarımızın yüzde 80-90'ı ihracat yapabilir. Bugünkü duruma gelmemizde hükümetlerin yanlış siyasetlerinin büyük rolü vardır. Türkiye'de son hükümetin büyük gafları vardır. Türkiye'de herkesin gücünden istifade etmek gerekir. Kalkıp da hayali bir takım şeyleri, 'halk sektörü kooperatifleşme' diye sunmanın yararı yoktur.»

Gerçek Durum

Seçimleri Boykot Etmenin Zamanı Değildir

Bazı «sol» maceracı gruplar seçimlerin boykot edilmesi için çağrı çıkarıyorlar. Gerekçe de şu: Sıkıyönetim altında yapılacak seçimler demokratik olmayacakmış! Aslında bu gerekçe hem inandırıcı değil, hem de sağ bir eğilimi aksettiriyor.

İnandırıcı değil, çünkü Türkiye'de uzunca bir süreden beri seçimler yapılıyor. Ve bunların hiçbirisine demokratik bir ortamda gidilmedi. Sözgelimi 1973 seçimlerine gidilirken 12 Mart kalıntısı antidemokratik ortam bütün ağırlığıyla siyaset sahnesine çökmüştü. Daha sokakta grup halinde dolaşamamanın havasından bile kurtulunmuş değildi. Ama boykot önerilmemişti.

Yine daha sonraki seçimlere faşist MHP'nin içinde yeraldığı MC koalisyonları altında gidilmişti. Demokrasi düşmanları işbaşında oldukları ve pek çok kuruluş ve yer faşistlerin işgalinde bulunduğu halde aynı maceracı gruplar boykotu ağızlarına alamamışlardı. O halde bu seçimlerin boykot nedeni hiç inandırıcı olmamaktadır.

Aslında boykot önerisinin nedeni bellidir. Çünkü «sol» maceracıların dili artık «CHP'yi destekleyin» demeye varmamaktadır. Şimdiye değin yapılan tüm seçimlerde sosyalistleri reddedip açık açık CHP'yi destekliyor, ona oy veren «solcu» gençlik grupları için sosyal demokrasinin bunca günahından sonra hâlâ ona oy verilmesini istemek olası değildir. Öte yandan kendileri de seçimlerde bir alternatif olamamaktadırlar. CHP'nin solunda yer alan partilere oy verilmesini istemeyi, kendi grup çıkarları açısından uygun görmeyince de çareyi boykotta bulmaktadırlar. Böylece «seçim badiresi»nden «kurtulmuş» olmaktadırlar!

Aslında seçim boykotu sosyalistlerin gerektiğinde başvurdukları **mücadele yollarından birisidir.** Ve işçi sınıfının iktidar mücadelesi tarihinde de ünlü örnekleri vardır.

Bilimsel sosyalistler için seçimler, siyasetin alanlarından sadece birisidir. Bu nedenle sosyalistler seçimi asla mutlaklaştırmazlar. Ne zaman seçimlere katılmak gerekir, ne zaman seçimler boykot edilmelidir? Bunu belirleyen mücadelenin içinde bulunduğu şartlar ve gelişme sürecidir. Burjuvazi, egemen güçler seçimlerde, yığınların devrimci atılımlarını dizginlemek, yolundan saptırıp sönümlendirmek istediklerinde seçimleri boykot etmek sosyalistlerin görevidir. Ama böyle bir durum yokken seçimleri boykot etmek, en hafif deyimiyle **çocukluktur.** Devrimci durumun şartları oluşmamışken seçim boykotu önermek aynı zamanda sağ bir eğilimdir ve teslimiyetçiliktir. Demokratik ortam yok diye seçimler boykot edilecekse bu burjuva demokrasisini mutlaklaştırmakla eş değerlidir.

Devamı s. 5, sütun 7'de

Bir günlük yas eyleminin yankıları sürüyor

- İstanbul TÖB-DER şubeleri ve bölge temsilciliği yaptıkları ortak açıklamada, eyleme katılımın yüzde doksan'ı aştığı belirtildi.
- TMMOB'ye bağlı Mühendisler Odaları İstanbul şubeleri ortak bir açıklama yaparak, eğitim emekçilerinin demokratik eyleminin yanında olduklarını vurguladılar.

İstanbul (Gerçek Haber Merkezi) — Eğitim emekçilerinin faşist saldırıları ve baskıları protesto için gerçekleştirdikleri bir günlük «yas» eylemi geniş yankılar uyandırdı. Türkiye'nin dört bir yanından gelen haberler, eyleme katılımın çok yüksek olduğu noktasında birleşiyor. Kimi illerde yerel yöneticilerin baskı ve tehditlerine rağmen, katılım yüzde yüze yaklaştı. Sınavların ve derslerin yapılamadığı, eylemi yer yer öğrencilerin de desteklediği belirtiliyor.

TÖB-DER Istanbul Bölge Temsilciliği ve İstanbul Şubeleri ortak bir açıklama yaparak eylem hakkında bilgi verdiler. Milli Eğitim Müdürünün gerici tutumuna rağmen eyleme katılımın yüksek olduğu belirtilen açıklamada özetle şöyle deniliyor:

Devamı s. 5, sütun 6'da

Karataş: TRT Yayınları marksist kaynaklı

Konya (THA) — AP Konya milletvekili adayı Prof. Şaban Karataş, hür cemiyetlerde TRT'ye benzer yayın kurumlarının kendi milletlerinin kültür kaynaklarına dayanarak ve kendi insanlarının tercihlerine göre yayın yapmak üzere kurulduğunu TRT için de aynı maksadın sözkonusu olduğunu belirterek «Ancak zamanla TRT'ye yerleşen solcu ve kozmopolit kadrolar TRT'yi maksat ve hedeflerinden uzaklaştırarak, demirperde gerisi yayın organlarına benzetmişlerdir.» demiştir.

Prof. Karataş, Konya'nın Seydişehir ilçesinde yaptığı konuşmada AP'nin siyaset yoluyla devleti Türk İslam medeniyetinden yana işler hale getireceğini anlatmıştır.

Prof. Karataş şöyle konuşmuştur:

«Mesele, esasda, kültür kaynaklarımıza ters düşen zihni yapının radyo ve televizyona hakim olmasıyla ilgilidir. Bu memleketin insanlarının Türk ve İslam değerlerinden uzaklaştırılması başlıca hedef teşkil etmiştir. Yayınların çoğu, Marksist saplantıda ve yabancı kültürlerden kaynaklanmaktadır.»

TRT'nin kimin yanında olduğu saptanamadı

Ankara (Gerçek) — TRT Danışma Kurulu toplantısında konuşmacılar kendi açılarından TRT hakkındaki değerlendirmelerini dile getirdiler. Bir kısım konuşmacılar TRT yayınlarının yetersiz olduğundan sözedip özerklik istediler. İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Temsilcisi Ziya Nebioğlu «Yönetim kurulunda diğer meslek kuruluşlarının dengeli temsil edilmesine olanak sağlanmadıkça çağdaş yayıncılık anlayışına» varılamıyacağını söyledi.

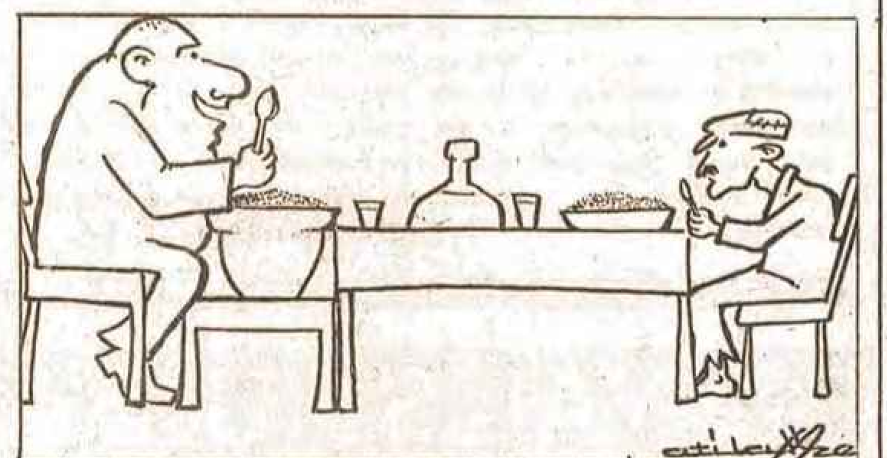
Yayın saatlerinin akıl almaz ölçüde büyük bir bölümünü özel teşebbüs reklamlarına harcayan TRT hakkında ise işverenlerin görüşlerini Türkiye İşveren Sendikaları adına Ahmet Yolaç açıkladı. Yolaç konuşmasında, İşveren sorunlarına gereğince yer verilmediğini belirterek, «terör olaylarından, dış haberlerden ve halkın uğradığı felaketlerden fazlasıyla sözedilmesinden» yakındı.

Yolaç'ın bu sözleri toplantıya katılanlar tarafından istihza ile karşılandı.

Sömürü düzeninin bir sonucu daha

Emekçiler yetersiz ve kötü besleniyor

- Türkiye'de artan enflasyon ve ona karşılık artmayan gelir, halkın beslenme gücünü sıfıra indirdi.
- Ülkemizde adam başına 18 gram et, ve 6 gram balık düşüyor.
- Kırsal kesim ile kent halkının aldığı gıdalar arasında büyük fark var. Kentlerde çok az miktarda protein alınsa da, kırsal kesimde et, süt, yumurta gibi yiyecekler hemen hiç yenmiyor.
- Türkiye'de adam başına yılda 65 kilo et ve 350 kilo ekmek düşerken, Almanya'da 38 kilo ekmek ve 365 kilo et düşüyor.

Türkiye ürettiği yiyecek maddelerinin cins ve miktarını gerçeğe yakın bir ölçüde bilse de, halkın hangi cins yiyeceklere ne oranda ihtiyacı olduğu bilinmemektedir.

Ülkemizde gün geçtikçe artan enflasyon ve buna karşılık artmayan gelir halkın beslenme gücünü sıfıra indirdi. Türkiye'de henüz milli bir beslenme politikası ve bunu planlamaya yönelik bir sorumlu organizasyon olmadığından beslenme konusunda yapılan tüm uyarılar ve tartışmalar havada kalıyor.

Dünyanın tüm az gelişmiş ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de en önemli sorunlardan birisi beslenme konusudur. Yetersiz beslenen kişilerde çalışma isteksizliği artmakta, aynı zamanda eksik protein ile beslenen çocukların zihinsel gelişimi çok yavaş olmaktadır.

Kırsal kesim ile kent halkının aldığı gıdalar arasında büyük farklılaşmalar görülmektedir. Kentlerde çok az miktarda da olsa proteinli gıdalar alınabilmektedir. Oysa kırsal kesimde kendi yetiştirdiği hayvanını onun, sütünü ve yumurtasını tümüyle satmaya götüren köylü bu gıdalardan hemen hiç yararlanamamaktadır.

Plansız, yetersiz ve bilinçsiz beslenmenin yanına, şimdi oluşan kuyruklarla birlikte bir de bulunmayan mallar eklendi. Yağ, şeker, tuz gibi en çok kullanılan temel maddeler yok oldu.

Son yıllarda gelişmiş olan ülkelerde hızlı ve dikkatli bir beslenme politikası izlenmektedir. 1800 yılında Almanya'da yaşayan bir insan yılda 300 kilo ekmek ve 13 kilo et tüketirken bugün 38 kilo ekmek ve 365 kilo et tüketmektedir. Buna karşılık Türkiye'de yılda adam başına ortalama 65 kilo et ve 350 kilo ekmek düşmektedir.

Yine gelişmiş ülkelerde ortalama yılda 350 - 400 yumurta tüketilirken Türkiye'de bu sayıl yılda 50'yi aşmamaktadır. Türkiye'de adam başına günde 6 gram balık düşerken Almanya'da bu sayı 65 gramı bulmaktadır.

Bugün artık tahılla beslenmenin bilimin koşullarına uymadığı bilinmektedir. Kırsal kesimin ana yiyecek maddeleri olan buğday, arpa, yulaf, ve mısır ürünleri ile patates, kuru fasulye protein olarak halkın beslenmesine hiç bir katkıda bulunmamaktadır. İnsanın gelişmesi ve sağlıklı yaşaması i-

Devamı s. 5, sütun 7'de

Tam Süre Çalışma Yasası İlkesi Yozlaştırılamaz

Dr. Mehmet ALTINOK

Tam Süre Çalışma Yasası'nın uygulamaya başlaması, yasa üzerindeki eleştirileri giderek yoğunlaştırdı.

Yasa, ilke olarak doğru bir yasadır. Sağlık hizmetleri halka, doğrudan verilir. Hekimler, devletin çalışma stratejisi içinde ve denetimi altında sağlık hizmetlerini yürüten personelin bir bölümüdür. Sağlık hizmetlerinden yararlanmak, her insanın temel ve doğuştan kazanılmış haklarından biridir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Anayasa'sında yer alan bu ilkeyi tüm dünya ülkeleri benimsemiştir. TBMM de onaylamıştır. Anayasamızın 49. maddesi sağlık hizmetlerini sağlama ödevini devlete vermiştir.

Kâr amacına yönelik her uygulamada olduğu gibi, sağlık alanına ticaret kurallarının girmesiyle temel ilke olan «halkın sağlığının korunması ve sağlanması önemini yitirmiştir. Bunda, geçmiş siyasal iktidarların yanlış sağlık politikalarının sorumluluğu vardır. Hükümetler, politikasızlıklarını gizlemek amacı ile hekimlerin özel muayenehane çalışmalarını teşvik etmişlerdir. Özel muayenehaneler ve hastahaneler arasındaki ilişki, giderek kâr amacına yönelik çalışmaları getirmiştir. İnsan sağlığı kâr amacı olarak kullanılmaya başlamıştır.

İşte, kapitalist düzenin sağladığı bu politika, halkın gelişen bilincinin tepkisiyle Tam Süre Çalışma Yasası'nın gereksinimini dayattı. Birçok eksiklikleri ile de olsa tam süre çalışma ilkesi yasalaştı. Anayasa Mahkemesi de tutarsız gerekçelerle yapılan başvuruları reddedince yasa uygulaması başlamış oldu.

Tam Süre Çalışma Yasası'nın ilke anlamında birçok eksiklikleri vardır .Ek zincirleme yasalarla bütünleştirilmesine gereksinim vardır.

Yasa, ücret yasası ve hekimin çalışma yerini kendi tercihine bırakan bir içeriktedir. Sağlık hizmetlerinin sosyalleştiirlmesi temeli göz ardı edilmiştir. Ek yasa olarak finansman, denetim, ekipman düzenlenmesi, koruyucu sağlık hizmetlerinin uygulanması ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin yeri ve uygulanması yasalarının çıkartılması gerekmektedir. Yasa, bu bütünlük içinde sağlık sorunlarına çözüm getirebilecektir.

Sağlık hizmetlerinde çalışanların bu eksiklikleri eleştiri konusu yapması ve bakanlıkta, bu eksiklikleri, boşlukları giderme çabası beklenirken, gözlemlerimiz tam tersinin oluştuğu doğrultusundadır. Eleştiriler yapıcı olmaktan uzak ve yıkıcı bir nitelikted'r. Halk tarafından eleştiri gelmemiştir. Halk, yasanın olumluluğunun farkındadır. Eskiden boş olan Sağlık Ocakları, bugün pratisyen hekimlerle doludur ve hizmet olabildiğince gitmektedir.

Yıkıcı eleştiriler ise kapitalist düzenin olanaklarından yararlanan uzman hekimlerimizden gelmektedir. Geçmiş uygulamada hastahane yatak ticareti ile önemli derecede kazanç sağlayan hekimlerimiz, Tam Süre Çalışma Yasası ile hastahane veya özel muayenehane arasında tercih yapmak zorunda kaldılar. Doğal olarak da kazançlarındaki azalmaya tepki gösteriyorlar. Bugün, birçok hekimimiz tekelci sermaye ile özdeşleşmiştir. İlaç fabrikalarına, gazoz fabrikalarına ve çeşitli imalathanelere ortak olmuşlardır. Baskı gurupları kurarak S.S.Y. Bakanlığını ve hükümeti güç durumlara sokmayı amaçlamaktadırlar. Gözlenen durum da, çabalarının giderek etkisini göstermekte olduğudur.

Bakanlık yetkilileri, halkın dayatması ile gündeme gelen ve süratle yasalaşan bu yasayı savunmamaktadır. Yasa çıktıktan hemen sonra sağlık bakanı, hekimlerin çıkarcı birliğinin denetimi altına girmiştir. Öncelikle, yasa çevresindeki savunma halkasını bakanlığı içinde yok etmiştir. Müsteşar'ının İngiltere'ye atanmasını sağlamış ve yasanın çıkmasında aktif çalısan Müstesar Yardımcısı ve diğerlerinin görevlerini değiştirmiş, bir anlamda pasifleştirmiştir. Böylece bakanlık icinde yasanın savunma halkası yok edilmistir. Sonra da hekimlerin ekonomik ve demokratik haklarını koruma ve kollama işlevini yürütmekle yükümlü Türk Tabipleri Birliği ile ilişkiler gerginleştirilmiş ve kopma noktasına getirilmistir. Tüm sağlık personelinin iskolu düzeyine göre doğru örgütlenme sağladığı derneği TÜS-DER ile iliskiler koparılmış ve derneğin kapatılmasına seyirci kalınmıştır. Kamu Eczacıları Derneği ve Eczacılar Odası ile iliskiler askıda tutulmustur. Böylece, bakanlık ilişkileri ilerici cevre ile koparılarak, ilke anlamında ilerici nitelikte olan yasa, yokedilmeye hazır hale getirilmiştir.

Bugün uzman hekimlerimiz teker teker sağlık bakanlığını terketmekte ve özel muayenehane çalışmasını yeğlemektedir. Sosyal Sigortalar Kurumu Hastahanelerinde ve Üniversite Hastahanelerinde de durum pek farklı değildir. İstifalar büyük boyutlara varmaktadır. Bircok ilimizde uzman hekim sayısı son derece azalmıstır. En az üç uzman hekimle kurulabilen heyet, birçok hastahanemizde kurulamamaktadır.

Tam Süre Çalışma Yasası'nı kabul eden bir bölük uzman hekim de, yasaya karsı büyük bir vurdumduymazlık içindedir. Günlük boyalı basında halen muayenehanesini kapatmayan hekimler teshir edilmektedir. Bakanlık denetiminin gevsekliği olmazsa bu sayının hayli kabarık olacağı acıktır. Halen tabelasını indirmeyenler vardır. Bilgilendirilmemize göre, tabelasını indirenler ise yine saat 17.00 den sonra muayenehanesine gitmekte ve eski hastaların takibi adı altında islevlerini sürdürmektedirler. Bir kısmı da evlerinde hasta kabul etmekte ve bu davranıslarını tıp yeminlerine uygun göstermektedirler. Hastahanelerde ise eski yasadışı uygulamaların devam ettiği bildirilmektedir.

Durumu değerlendirdiğimizde, uzman hekimlerin Tam Süre Calısma Yasası'na karşı boykot uyguladıklarını görmekteyiz. S.S.Y. Bakanı ise yasada geri adımlar atmayı tezgahlamaktadır (*). En son demecinde «yasa, Türk halkına sağlık hizmeti vermediği zaman yasayı değiştiririm» demektedir. Bugüne değin çesitli yönetmelik değişiklikleri getirmek isteyip de yapamayan bakanlık yetkilileri artık baklayı ağızlarından çıkarmışlardır. Yıkıcı elestiriler gecerlik kazanmıs ve baskı guruplarının etkisi gözlenmeye baslanmıstır. Dön geri yapılmak isteniyor ve kılıf hazırlanmaya başlanıyor.

Yasanın, yayımlandıktan sonra geçen bir yıl içinde eksik ek zincirleme yasaları çıkartmak için uğraş vermeyenler, çalısma ön hazırlıklarını bile yapmayanlar, ilerici sağlık örgütlerini yok sayanlar şimdi, geri dönme çabalarına kılıf hazırlıyorlar. Durum bu kadar nettir.

Yaptığını bilen, ilkeli, sağlıklı, sağlam yapıdaki bakanlık ytekilileri bu durumları çözümleyebilirlerdi. Denetim koşulları sağlanabilirdi. Ne yazık ki bunları göremiyoruz. Bakanlığın aldığı önlem ise, asistan hekimleri rotasyona göndererek göz boyamaktan öteye gidememiştir. Baskı guruplarının boykotu telaş ve kargaşa yaratmıştır.

Bu koşullarda önerilerimiz şunlardır:

— Tam süre çalışma yasasından asla taviz verilmemelidir.

— Çıkarcı hekimlerin boykotuna karşı durabilmelidir. Ayrılanların çoğu yasanın sağlıklı işlemesiyle geri döneceklerdir.

— Pratisyen hekimlere kısa sürede uzmanlık eğitimi verilerek uzman pratisyenliği kurulmalıdır.

— Çok sıkı denetim olanakları getirilmelidir. Gerekli yasal yaptırımlar uygulanmalıdır.

— Eksik yasalar süratle çıkarılmalıdır.

— Türk Tabipleri Birliği, TÜS-DER, Kamu Eczacılar Derneği, Eczacılar Odası ile sağlıklı diyalog kurulmalıdır. TÜS-DER'in açılmasına çalışılmalıdır.

— Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi sağlanmalıdır.

— Uluslar arası sağlık örgütleri ile ilişkiler dinamikleştirilmelidir.

— Sosyalist ülkelerin sağlık örgütlenmesi incelenmeli ve bu konuda uzmanlar yetiştirilmelidir.

— Sağlık personeline grevli-toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı sağlanmalıdır.

— Sağlık hizmetlerinin anayasa gereği halka esit, ücretsiz ve yaygınlık ilkesine göre dağılımı sağlanmalıdır.

Tam süre çalışma ilkesinin yozlaştırılmasına karşı uyanığız. Tavizimiz yoktur...

(*) Bu yazı Tam gün yasasını anlamsız kılan son yönetmelik değişikliklerinden önce kaleme alınmıştır. — Gerçek —

Çağatay Anadol — Bakış

«Devletin Çelik Yumruğu»

Tercüman gazetesi perşembe günkü başyazısını şöyle bitiriyor: **«Milletçe devletin ve onun kadife eldiven içindeki çelik yumruğunun özlemi içindeyiz.»**

Tekelci, buruvazinin ve onun borusunu öttüren çeşitli gerici faşist siyasi eğilimlerin sık sık dile getirdiği bir özlem bu. Örneğin; Türkeş'in Dokuz Işığında, ve onun «teorisyenlerinden» Kurt Karaca'nın Milliyetçi Türkiye kitabında da böyle bir devlet özleniyor.

Hep biliyoruz. «Hür Demokratik Parlamenter Düzen» adıyla yutturulmak istenen kapitalist düzenin devleti zaten burjuva diktatörlüğünün temel baskı aracıdır ve bu baskıcı işlevinden ötürü de zaten «demir» veya «çelik» diye sıfatlandırılabilir. Sömürücü egemen sınıflar «yönetemez» hale geldiklerinde, kapitalist düzenin nasıl «haklı, değiştirilemez» ve «en iyi» bir düzen olduğu yolundaki burjuva ideolojisi kitleleri uyutmaya yetmez olduğunda devletin baskıcı niteliğini pekiştirmeye çalışırlar. Bunun en had şekli kanlı, faşist diktatörlüktür.

«Ara rejim», «partilerüstü hükümet» gibi son zamanlarda, piyasaya yeniden sürülen formülasyonlar, hep sömürücü sınıfların bu yoldaki arayışlarının sonucudur ve demokrasi güçlerinin direnci yüzünden ulaşılamayan faşist diktatörlüğün yerine ikame edilmek istenen «çelik yumruk» arayışlarının ifadesidir.

Pekâlâ, «kadife eldiven» neyin nesidir?

Sömürüyü eşitlik, baskıyı demokrasi diye yutturmaya çalışan egemen sınıf riyakârlığının bildiğimiz bir örneğidir bu. Olağan dönemlerin burjuva diktatörlüğünü «Hür Demokratik Parlamenter Düzen» diye sunan sömürücüler, yönetim bunalımı dönemlerindeki ağırlaştırılmış baskıyı bu sözcüklerle kamufle etmeye çalışıyorlar. Kadife örtü'yle perdelenmiş sahnenin arkasında grevci işçiler, yurtsever aydınlar, bilimsel sosyalistler, yoksul köylüler sömürücülerin egemenliğini tehdit etme «suçunun» ağır kefaretini ödeyecekler. Perde önünde ise üçüncü sınıf bir aktör düzene manzum methiyeler düzecek.

1979 Türkiye'sinde bu oyunun seyirci bulabilmesi mümkün değildir.

Gerçeğin Öğrettiği

Selcuk ÇALHAN

Ülkemizde sınıf mücadelesinin giderek keskinleştiği ve gelişen olayların yeni boyutlar kazandığı bütünüyle görünen izler taşımaktadır. Toplumsal gelişmenin dinamiği bazı ayrım noktalarında toplumun bütün dokularına işler ve bu aşamada yeni gelişimlerin ortaya çıkması kaçınılmaz hale gelir.

Seçimlerle birlikte demokrasi güçleriyle gerici ve faşist güçler arasındaki mücadelenin en sıcak günleri yaşanmaktadır. Demokrasi güçleri Türkiye'nin dört bir yanında bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini yükseltirken, faşistler ve gericiler ara rejim hazırlıkları icinde fasist bir diktanın hazırlıklarını yapmaktadırlar.

Sosyal demokrasi de odaklaşan reformizm bütün demogojileriyle, ihanetleriyle iflasını yaşamaktadır. Sahte umut ve hayaller artık bir düş gibi gerilerde kalmaktadır.

Tüm bu olguların içinde acelecilikler, panikçilikler sağ ve sol oportünizmler sırıtmaktadır. Kimileri boykot derken, kimileri sosyal demokrasiyi bir kez daha deneyelim kararları almakta ve bunu anti-faşist mücadelenin vazgeçilmez bir koşulu olarak göstererek ihanetlerine süslü kılıflar geçirmektedirler.

Sınıf mücadelelerinin kızıştığı dönemlerin en karakteristik özelliği toplum içinde yer alan tüm güçlerin, ideolojilerin görülmemiş bir şekilde bütün çıplaklığıyla boy göstermeleridir.

Yaşanan nesnellikten tek sonuç çıkmaktadır. Artık her şeyin çözümü işçi sınıfının gücünde ve örgütlenmesindedir. Başka bir deyisle sosyalizmdedir. İşte işçi sınıfının politik önderleri bu gibi sıcak günlerin teorisi ve pratiğiyle kendisini kabul ettirir. Yoksa, «ben»li ihtirasların sadece boş söyleyişler olduğu kendiliğinden ortaya çıkar.

Kitleler ayaktadır. Öğretmenlerin ileri demokratik örgütü TÖB-DER demokrasiye sahip çıkmanın örneklerini vermektedir. Bursa yürüyüsü ve siyasi iktidarın öğretmenler üzerine saldırısı bir kez daha Türkiye'de sosyal demokrasinin gerici yüzünü sergilemiştir. Ve dün öğretmenler buna da yanıt vererek ülke çapında direnmişlerdir. Aynı şekilde, TMMOB ülke çapında demokrasi için direnmiştir. İşçi sınıfımız tekelcilere karşı mevzi mücadeleler vermektedirler. Tüm dağınıklığa rağmen demokrasi güçleri «biz varız» demektedirler.

Sorun bu noktada daha can alıcı bir şekle bürünmektedir. Bir yanda faşist güçler tırmandırılan terör ve provokasyonlar, öte yandan demokrasi güçlerinin mücadelesi ve dağınıklığıdır.

Bu somutlamadan somut görevin ne olduğu da ortaya çıkmaktadır. Bu görev birlikçi olmaktır. Sosyalist hareketin birliği, anti-faşist, anti-emperyalist birlik birbirinden soyutlanamıyacak bir şekilde kendini dayatmaktadır. Birliklerin sağlanması çok güçlü bir şekilde varolan demokrasi güçlerinin potansiyelinin çar çur olmasını engelleyecektir.

Bölünmüşlüğü sadece bir zaaf olarak ele almak ve herşeyde bölünmüşlük vardır o halde bu koşullarda bir şey yapılamaz fanatizmi doğurmaktadır. Bunun sonuçları da çok acıklı sahneler yaratmaktadır. Örneğin bölünmüşlüğü bir engel olarak görüp sosyal demokrasiyi bir kez daha göstermek gibi.

Önümüzdeki günler kitle şahlanışlarının ve gelişmelerinin daha da yükseleceği günlere gebedir. Buna paralel olarak sermayenin baskıları da yükselecektir. Böyle bir ortamda birlikçilik hareketin geleceğini tayin edecek faktör olacaktır.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalist Ülkelerde İşsiz İnsan Yok

Kapitalist ülkelerin tümünde var olan işsizlik» sosyalist ülkelerde yok. Çalışmak isteyen herkese Devlet «iş vermekle» yükümlü. Kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrım gün geçtikçe azalıyor. «Herkesten yeteneği kadar, herkese emeğine göre» ilkesi geçerli.

Bir fabrika müdürü ile o fabrikada çalışan bir işçinin aylık kazançları arasında büyük farklar yok! Ve istisnasız herkes tüm «sosyal hizmetler»den eşit yararlanma hakkına sahib olmuş.

Fabrika müdüründen işçiye, taksi şoföründen sanatçıya, lokanta garsonundan yöneticiye kadar çalışan insanlar «hangi iş dalında çalışırsa çalışsın aylık kazançlarını bağlı oldukları devlet kuruluşlarından alıyorlar. Ve tüm hizmetlerden eşit yararlanıyorlar.

Kültür Bakanlığının açmış olduğu Çocuk Müziği yarışması sonuçlandı

Ankara (a.a.) — 1979 dünya çocuk yılı nedeniyle Kültür Bakanlığında ilk defa açılan «çocuk müziği» konulu yarışma, şu dallarda yapılmış ve ödüller dağıtılmıştır.

Halk oyunları ve halk türküleri derleme dalında Arselan Özbey iki başarı ve bir özendirme ödülü kazanmıştır. Özgün çocuk şarkıları bağlama dalında Yaşar Uruk «Taşıtların Türküsü», Hikmet Ekim «Üretenlere Şarkı» adlı yapıtlarıyla birer büyük ödül, kazanmışlar, Cemil Başargan'ın «Güzel Doğa», Neriman Yanık Sogutlu'nun «Herşey Bizim» adlı başarı ödülleri verilmiştir. Ayrıca yedi yapıya özendirme ödülüne layik görülmüştür. Bunlar; Salih Aydoğan'ın «Atatürk yiğitlenmesi», Yaşar Uruk'un «Beşik», Mehmet Hacıhasanoğlu'nun «Çağrı», İsa Coskuner'in «Tutumlu ol», İsmail Bilen'in «Anlatır Gibi», Cemil Basargan'ın «Yavru Kuş», ve Hikmet Ekim'in «Aylar Elele» adlı yapıtlardır.

Yarışmanın Seçici kurulunda Talip Apaydın, Yaşar Doruk, Erdoğan Okyay ve Muammer Sun bulunuyordu.

Öte yandan; İzmir Mimarlar Odası birliği şubesi, düzenlediği 2. ulusal karikatür yarışması yapılmış ve 10.000 liralık ödül dağıtılmıştır. «Çocuk ve Kent» konulu bu yarışmaya ülkenin çeşitli bölgelerinden 99 çizer, 196 yapıtla katılmışlardır.

Yarışma sonuçları şöyledir; 1. Serder Gültekin, 2. Necdet Şen, 3. Kâmil Masaracı, Başarı ve mansiyon ödülleri işe şöyle; Ohannan Şaşkal, Barış Baklar, Cemalettin Geneloğlu, Suna Mocar, ve Gürbüz Doğan Ekşioğlu'na dağıtılmıştır.

Üniversitelerarası Kurul 15 Ekim'de Ankara'da toplanıyor

● **ÜSYM'nin yeni başkanı seçilecek**

Ankara (a.a.) — Üniversitelerarası Kurul 15 Ekim Pazartesi günü Ankara'da toplanacaktır. Kurul toplantısında, Prof. Dr. Altan Günalp'ın istifası ile boşalan Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) başkanlığı için seçim yapılacaktır.

Kurul Başkanı Prof. Dr. Nahit Kumbasar'ın yönetiminde yapılacak kurul toplantısında, Üniversite Personel Yasası ile ilgili olarak yapılan çalışmalar gözden geçirilecektir. Toplantıda, öğretim üyelerinin çeşitli özlük hakları ile doçentlik jürileri de ele alınacaktır.

İki gün sürecek Üniversitelerarası Kurul toplantısında, ÜSYM başkanlığı için, merkezin yönetim kurulu üyeleri Prof. Dr. Fatma Varış, Prof. Dr. Cemal Yıldırım, Prof. Dr. Yaşar Yücel ve Doç Dr. Fevzi Apaydın arasında seçim yapılacaktır.

Enerji işkolu faşist Tes-İş'e teslim edildi

Ankara — Tes-İş Federasyonunun enerji işkolu düzeyinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin onayıyla kesinleşti. 60 binin üzerinde işçiyi kapsayacak olan 5. dönem iskolu toplu iş sözleşmesi için federasyon gerekli çağrıyı yapmıştır.

Kısa adı «Enersan» olan Enerji İşverneleri Sendikası ile ilk görüşme, 8 Ekim pazartesi günü Türk-İş salonunda yapılacaktır. TEK Genel Müdürlüğünün, DSİ Genel Müdürlüğünün, Çukurova Elektrik Şirketi Genel Müdürlüğünün, Simel İnsaat Limited Şirketi Genel Müdürlüğünün davet edildiği bu toplantıda Tes-İş iskolu toplu is sözleşmesi taslağını işverenlere sunacaktır.

Öte yandan, aynı işkolunda kurulu bulunan, kısa adı Tek Ges-İş olan Türkiye Elektrik, Su ve Gaz İşçileri Sendikası genel sekreteri Tümer Tuna, bir açıklama yaparak, Çalısma Bakanlığı ile Türk-İş'in ortaklaşa hazırladıkları bir yasa tasarısı ile işkolu çoğunluğuna sahip sendikaların toplu iş sözleşmesi yapmalarının öngörüldüğünü söylemiştir.

Kamu kesiminde çalışan işçileri memur yapma girişimleri içinde bulunduğunu söyleyen Tuna, «İMF - hükümet - Türk-İş işbirliğiyle DİSK'in kamu kesiminden silinmesi ve işçi sınıfının kazanılmış haklarının ortadan kaldırılması düşünülmektedir» şeklinde konuşmuştur.

Bağ-Kur kredi ve sigorta yönetmeliği yürürlüğe girdi

Ankara — Bağ-kur üyelerine verilecek olan «işletme ve tesis kredisi», «konut ve toplu işyeri kredisi» ile «isteğe bağlı sigortalılık» konularını kapsayan yönetmelikler resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.

«İşletme ve konut kredisi» yönetmeliğince, Bağ-kur üyelerine verilmek üzere bankaya yatırılacak kredi miktarı, kurumun yatıracağı ödenmiş primler karşılığının en az %25'i olacaktır. Bu fon, faiz oranı yüzde 6'dan az olmamak kaydıyla bankaya yatırılacaktır.

«Konut ve toplu işyeri kredisi»nden toplu olarak yararlanma olanağı tanıyan yönetmeliğe göre, malüllük ve yaşlılık aylığı alanlarla, ev kadınları ve tarım işi yapan isteğe bağlı sigortalılar kredi alamayacaklardır.

İsteğe bağlı sigortalılıktan ev kadınları, tarım işi yapanlar, Türkiye'de ikamet eden Türk asıllı yabancı uyruklular, belirli bir işi olmayanlar, yurt dısındaki işçilerin yanında bulunan çalışmayan eşleri yararlanabileceklerdir. Bu kisiler, başvurdukları tarihin aybasından itibaren sigortalı olacaklardır.

ÇAĞRI

FAŞİZME, EMPERYALİZME, TEKELLERE ve ŞOVENİZME KARŞI

Eylem Birliği Mitingi

Tümilerici, demokrat ve sosyalistleri katılmaya çağırıyoruz.

Konuşmacılar : Gültekin Gazioğlu, Veli Gürcan, Beria Onger, Süleyman Üstün ve Abidin Alkoyun

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi İstanbul İl Yönetim Kurulu

Bakiye Beria Onger İstanbul Bağımsız Senatör adayı

6 EKİM CUMARTESİ (BUGÜN) SAAT: 14.00'DE İSTANBUL-ŞİŞLİ HÜRRİYET-İ EBEDİYE MEYDANI

Okurlardan

Değerli GERÇEK gazetesi yöneticisi Ali KAR

Gazetenize yazdığım bu mektuba yer verirseniz çok memnun olurum. Ben Almanya'da çalışan bir emekçiyim. Sizlere ve tüm okurlara Faşizmin alçak yüzünü gördüğüm ve öğrendiğim biçimde anlatmaya çalışacağım.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Bu nedenle Burjuvazi hakim olduğu düzeni korumak, sömürüsünü devam ettirmek için işçilere emekçilere, karşı amansızca saldırarak kendi düzenini korumaya çalışmaktadır. Bu saldırısını'da o ülkede faşistleştirir.

İşte Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini, Türkiye'de Türkeş ve partisi MHP. Bunlar işçi sınıfının mücadelesini kırmak için ellerinden gelen en canice yollara baş vurarak sermayenin düzenini korumaya çalışıyorlar. Basta; ırkcı, soven, milliyetci propagandalarla ve bolca demogojiyle kitleleri yanıltıyorlar.

Bizler uzaktayız ama ülkemizdeki gelişmeleri yakından izliyoruz, haberlerden ve okuduklarımızdan, MHP-ÜGD ve yandaşlarının kendinden olmayanlara kaba kuvvetle, küfürle yıldırmaya, onlardan zorla para topluyor ve örgütlerine üye yapıyorlar, Almanya'da olduğu gibi. İste Maraş katliamları, Doğan Öz'ler, Abdi İpekçi'ler, emniyet müdürleri. Bunların katilleri ve yaratıcılarını tüm Türkiye halkları ve biz Yurt dışında çalısan emekçiler bunları MHP-ÜGD'nin tezgahladığını biliyoruz. Biz emekçiler, işçiler şunu da çok iyi biliyoruz. Onların, kaba gücü, sopası, küfürü, eğitilmiş komandoları bize vız gelir, ne yaparsa yapsınlar, hangi yola baş vururlarsa vursunlar işçi sınıfını yıldıramayacaklardır.

Birde şunu söylemeden edemeyeceğim. Bu gün Türkiye'de Sosyal demokrat bir hükümetin iktidarda olduğu halde; MHP-ÜGD'nin bu kadar çok suçu işleyip üstelik ispatlandığı halde, hâlâ eylemlerine devam etmesi bizleri çok şaşırtıyor. Ben kendi adıma ve Türkiye'deki emekçi kardeşlerimin en acil talebi olan MHP-ÜGD'nin kapatılmasını ve Yurt dışındaki tüm örgütlerinin kapatılmasını istiyoruz.

Kahrolsun Faşizm.
Yaşasın İşçilerin birliği
Yaşasın Sosyalizm.

Saygılarımla
Yılmaz Eser

EKONOMİ

Çokulusluların Talanı

● Çokuluslu tekeller kapitalist dünyanın gerçek politik ve ekonomik hakimi olduklarını açıkça sergiliyorlar.
● 1977'de listenin başında yer alan General Motors, 54.961 milyon dolarlık kazanç sağladı.
● Çokulusluların elde ettikleri kazanç, azgelişmiş ülkelerin GSMH'nı kat kat aşıyor.

Çokuluslu tekeller kapitalist dünyanın gerçek politik ve ekonomik hakimi olduklarını açıkça sergiliyorlar.

Çokuluslu tekeller özellikle son yıllarda hızlı bir büyüme kaydettiler. Güçleriyle tam bir uygunluk içerisinde ucuz işgücü, hammadde, pazar olanakları alabildiklerine sömürdükleri özellikle azgelişmiş ülkelerde, ülkenin yalnızca ekonomik değil, politik yaşantısını da yönlendirmeye varan ve bu arada çıkarları doğrultusunda kanlı tertiplere girişmekte tereddüt etmeyen çokuluslular emekçi halklar üzerindeki vahşi sömürüleri sürdürmek için her zorbalığa başvurmaktadırlar.

1968'de uluslararası tekellerin ilk olarak kuruldukları ülkenin dışında elde ettikleri kâr 94 milyon doları bulmaktaydı. Aynı yıl toplam satışları ise ABD ve SSCB'nin dışında dünyadaki tüm ülkelerin GSMH'nın üstüne ulaşmıştı.

Çokuluslu tekellerin ürettiği mal ve hizmet değeri her yıl yaklaşık yüzde 10'luk bir artış oranı kaydettikleri belirlenmiştir. Bu dünya gayri safi hasılasının büyüme hızının iki katıdır. Bu şirketlerin dış satışları 1960'da 200 milyar dolar tutarken, 1970'de 450 milyar dolara yükselmiştir. Bu dünya gayrisafi hasılasının yüzde 15'idir. En üst sırada yer alan General Motors 1970'de 28,3 milyar dolarlık dünya çapında satış yaparken, listenin yirminci sırasında yeralan ICI 3,7 milyar dolarlık satış gerçekleştirmiştir.

1976-77 yılında bu tekellerin yıllık geliri ise toplam değil tek başlarına ülkelerin GSMH'na eşit olacak derecede yükselmiş bulunmaktadır. ABD kökenli General Motors ve Exxon tekellerinin kazançları İsveç, İsviçre gibi gelişmiş kapitalist ülkelerin GSMH'na hemen hemen eşittir. Peru'nunkinin beş katıdır. Türkiye ile karşılaştırıldığında ise GSMH'nın yaklaşık iki katıdır.

İlk beş sırayı alan çokuluslularm kazançlarına bakıldığında şunlar görülmektedir. İlk sırada General Motors (ABD)'nin yıllık kazancı 1976'da 47.181 milyon dolardan, 54.961 milyon dolara yükselmiştir. İkinci sırada olan Exxon (ABD) 1976'da 48.631 milyon dolardan 1977'de 54.126 milyon dolara yükselmiştir. Üçüncü Royal Dutch/Shell (Britanya-Hollanda) 1976'da 36.058 milyon dolardan, 39.680 milyon dolara çıkarken, dördüncü sırada bulunan Ford Motor (ABD) 1976'da 28.840 milyon dolardan, 1977'de 37.842 milyon dolara yükselen bir kazanç sağlamıştır. Beşinci sırada bulunan Mobil (ABD) ise 1976'da 26.063 milyon dolarlık bir kazanç sağlarken, bu 1977'de 32.126 milyon dolara bulunmuştur.

1973-75 yılları arasında azgelişmiş ülkelerden çokulusluların elde ettikleri safi kâr 23 milyar doları aşmıştır. Bu oran her yıl daha da artmakta, diğer bir deyişle azgelişmişler çokulusluların çemberinde daha sıkıştırılmaktadırlar.

Çokulusluların dünyanın değişik köşelerinde talanları sürmektedir. Ne var ki, dünyada anti-emperyalist, antitekel mücadelenin engellenemez yükselişi bu talanın son bulacağı günlerin habercisidir.

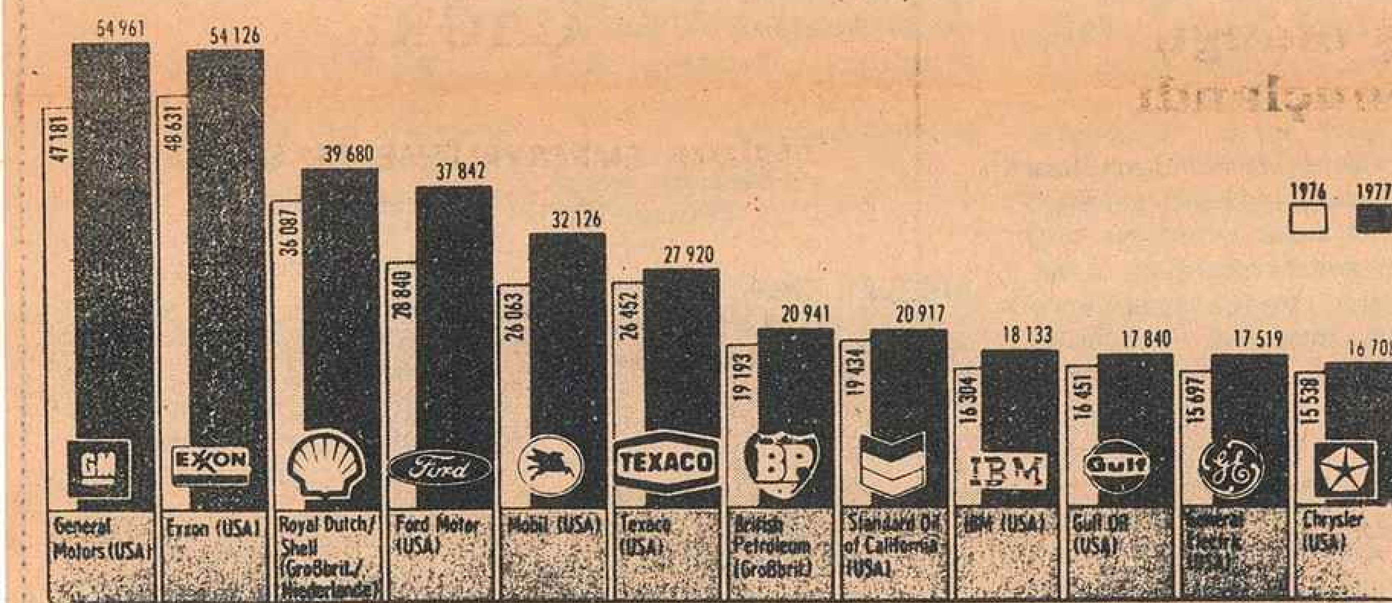
Çokulusluların kazançları (1973 yılı sayıları)

General Motors	37.8
Exxon	25.7
Ford	23.0
Rodal Dutch/Shell	17.2
Chrysler	11.8
General Electric	11.6
Texaco	11.4
Mobil Oil	11.4
İMB	11.0
Unilever	10.3
ITT	10.1

Ülkelerin GSMH (milyar dolar)

İran	25.0
Venezuela	16.2
Endonezya	10.6
Kolombiya	7.8
Peru	7.4
Cezayir	7.1
Nijerya	6.7
Mısır	6.5
Pakistan	6.3
Fas	4.3
Libya	4.1

Kaynak: Vision, Paris, Aralık 1974.

Çokulusluların 1976-1977 kazançları milyon dolar olarak

ASO: «Özel sektörün büyüme imkanları ortadan kaldırıldı»

● Ankara Sanayi Odası Başkanvekili, hükümetin özel sektörün nefesini kesmek amacında olduğunu iddia etti.

Ankara — Ankara Sanayi Odası yönetim kurulu başkan vekili Muharrem Eskiyapan, hükümetin özel sektöre karşı düşmanca bir tutum içinde bulunduğunu öne sürdü.

Hükümetin, özel sektörün yatırım olanaklarını daraltmak amacıyla, özel bir kararname ile yetki yasası çıkardığını söyleyen Oda başkan vekili özel sektörün eritilmeye çalışıldığını savundu.

Ankara Sanayi Odası başkan vekili Muharrem Eskiyapan özetle şunları söyledi: «Bu kararname ile, özel sektörün elindeki finansman kaynaklarının kamu kesimine aktarılması için, bugüne kadar alınmış önlemlere yeni bir örnek daha eklenmiş ve özel sektörün öz kaynaklarından otofinansman yoluyla yatırım yaparak büyümesi, yeni üretim ve istihdam sahaları açması imkânı büyük ölçüde ortadan kaldırılmıştır. Böylece hükümet, özel sektörün finansman kaynakları kurutarak, nefesini kesmek için yaptığı uygulamalara yeni bir halka daha eklemiştir.»

«Hür Teşebbüs» tedbirlerden şikayetçi

● Türkiye Odalar Birliği adına yapılan açıklamada anonim ve limited şirketlerin yedek akçeleriyle ilgili düzenlemenin şirketleri iş hayatından sileceği iddia edildi

Ankara (a.a.) — Türkiye Odalar Birliği adına yapılan açıklamada, anonim ve limited şirketlerin yasal yedek akçelerine devlet iç istikraz tahvili almalarına ilişkin yasa gücündeki kararnamenin şirketleri iş hayatından sileceği öne sürülmüştür.

Odalar Birliği'nden yapılan açıklamada, kararname ile yedek akçe karşılığı satın alınan devlet tahvillerinin rehin veya teminat karşılığı işlem göremeyeceği ileri sürülmüş ve böylelikle «anonim şirketlerle limited şirketlerin büyük nakit sıkıntısı çektikleri bu dönemde önemli bir mali kaynak kaybına zorlanmış olacakları» görüşüne yer verilmiştir.

İhracat,ithalatın yarısını karşılamıyor

● Ocak-Ağustos 1979 döneminde yapılan 3 milyar dolarlık ithalata karşılık, ancak 1,4 milyar dolarlık ihracat yapılabildi.
● İthalat, ihracat için yapılan ödeme farklarının sonucu, ekonomiye 19,9 milyon dolarlık bir fazlalık yüklendi.

Ankara (THA) — Ocak - Ağustos döneminde yapılan 3 milyar dolarlık ithalata karşılık, 1,4 milyar dolarlık ihracatın, ithalatın % 49,4'ünü karşıladığı belirlenmiştir.

Yılın ilk sekiz ayında yapılan ithalat geçen yıla göre % 26.4 oranında artarak, 2.776.5 milyon dolardan 3.009.7 milyon dolara çıkarken, ihracattaki artış oranı ithalata göre daha düşük olmuştur. Aynı dönemde geçen yıl 1.273.9 milyon dolarlık ihracat yapılırken, bu yıl 1.487.2 milyon dolarlık ihracat yapılmış ve % 16.7 oranında artış sağlanmıştır.

Öte yandan bu yıl ithalata yapılan ödemenin geçen yıla göre 233.2 milyon dolar daha fazla olduğu, buna karşılık ihracattan elde edilen gelir fazlasının ise 213.3 milyon dolarda kaldığı gözlenmiştir. Buna göre ithalat ve ihracat için yapılan fazla ödeme farklarının ekonomiye -19.9 milyon dolarlık bir yük getirdiği anlaşılmaktadır.

Irkçı saldırılar sürüyor

● Güney Afrika'da polis köpeklerle birlikte bir kabile üyelerine saldırdı

Johannesbourg (THA) — Güney Afrika hükümetinin kendilerini yerleştirmek istediği yeni bölgeye göçmeyi reddeden kabile üyelerinden oluşan bir topluluğa polisin köpeklerle birlikte saldırması üzerine yüzlerce kara Afrikalı ormana kaçmıştır.

Hükümete karşı olan demokrat çevreler olayı skandal olarak nitelerken bir hükümet sözcüsü, olayın kabile ile yapılan görüşmelerin çok uzaması üzerine meydana geldiğini söylemiştir. Kara Afrikalılar hükümetin kendilerini yerleştirmek istediği bölgenin çok kurak olduğunu belirtirken, hükümet sözcüsü, yeni bölgenin altyapı tesislerinin bulunduğunu ve bol miktarda suyu olduğunu ileri sürmüştür.

ABD-İran ilişkilerinde yeni gelişmeler

● Vance İran Dışişleri Bakanı ile görüştü.
● ABD ile İran'ın yeniden büyükelçilik düzeyinde diplomatik ilişki kuracakları açıklandı.

Washington — İran devriminden bu yana ilk kez ABD Dışişleri Bakanı Vance ile İran Dışişleri Bakanı İbrahim Yazdi Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde bir görüşme yapmışlardır. ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, karşılıklı saygı ve dostluğa dayalı yeni bir ilişkinin kurulması yolunda iki tarafın da istekli olduğunun belirlendiğini kaydetmiştir.

Öte yandan, ABD ile İran arasında yeniden büyükelçilik düzeyinde diplomatik ilişki kurulacağı belirtilmektedir. ABD Dışişleri Bakanlığı çevrelerinden bildirildiğine göre halen Tahran'da bulunan Amerikan maslahatgüzarı Laingen büyükelçiliğe yükseltilecek ve İran'la ABD arasında büyükelçilik düzeyinde ilişki pek yakında kurulacaktır.

ABD, Suriye'ye çattı

● ABD Senatosu Orta-Doğu'da barışı engellediği gerekçesiyle Suriye'ye yardım yapılmamasını kararlaştırdı

Washington (a.a.) — Amerikan Senatosu ödenekler komisyonu Orta-Doğu'da barışı engellemekle suçladığı Suriye'ye yardım yapmamaya karar vermiştir.

Komisyonda konuşan Senatör Proxire, tüm ülkeler içerisinde en son yardım yapılması gereken ülkenin Suriye olduğunu söyleyerek, Suriye'nin Orta-Doğu barış anlaşmasına karşı takındığı durumdan, Lübnan'ı işgal etmesinden ve Filistin Kurtuluş Örgütü'ne yardım etmesinden şikayet etmiştir.

Öte yandan bir açıklama yapan Suriye Dışişleri Bakanı Kaddam, Lübnan'daki Arap caydırıcı gücünde görevli Suriye askerlerinin geri çekilmesinin şimdilik sözkonusu olmadığını söylemiştir. Suriye askerlerinin sayısının arttırılması veya azaltılması konusunun Lübnan hükümetinin karar yetkisinde olduğunu söyleyen Kaddam, ABD ile Suriye arasındaki ilişkilerin eskisinden farklı olmadığını belirtmiştir.

KISA... KISA...

● Birleşmiş Milletlerin bir sözcüsü, Küba Başkanı Fidel Castro'nun New York'a gelmeyeceğini doğrulamıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Başkan Yardımcısı Carlos Rafael Rodriquez konuşacaktır.

● Hindistan'ın Kalkütta kentinde grevci işçiler üzerine ateş açan polis, dört işçiyi öldürmüş, altı işçiyi de yaralamıştır. Sendika yetkilileri olayla ilgili olarak derhal soruşturma açılmasını istemiştir.

● Suudi Arabistan Petrol Bakanı Şeyh Muhammed Ebülhayl, Dünya Bankası ve uluslararası Para Fonu'nun yıllık toplantısında yaptığı konuşmada Amerikan dolarındaki sürekli değer kaybının sanayileşmiş batı ülkelerine yapılacak petrol ihracatını etkileyebileceğini söylemiştir.

● İngiltere İşçi Partisi'nin tartışmalı geçen kongresinde, partinin sol kanadı yeni bir zafer daha kazanarak partinin seçim bildirgesinin partinin Ulusal Yürütme Komitesince hazırlanmasını öngören bir karar tasarısını kabul ettirmiştir.

Dolar, Ruble karşısında değer kaybediyor

● SSCB Devlet Bankası Batı'daki mali kriz nedeniyle 21 yabancı paranın değer oranında değişiklik yaptı.

Moskova (a.a.) — Moskova'da çıkan «Gazette Economique», batıdaki mali krizde görülen artışın kambiyo ve altın piyasalarının ABD hükümetinin enflasyonu denetleme gücüne artık güven duymadıklarını kanıtladığını yazmıştır.

Her ay başında kambiyo oranını rubleden dövize çeviren SSCB Devlet Bankası'nın bu ay batıdaki yeni mali krizi hesaba kattığını belirten gazete, bankanın 21 yabancı paranın oranını ayarladığını bildirmiştir.

Ekim ayı için doların oranı 100 dolar için 64.35 ruble olarak belirlenmiştir. Bu oran bir ay önce 100 dolar 65.20 ve 1 Ekim 1978'de 66 ruble idi. Buna göre dolar bir yılda ruble karşısında yüzde 2.50'lik bir düşüş göstermiştir.

Şili halkının faşizme karşı direnişi başarıya ulaşacaktır

Şili'de toplu mezar bulundu

Santiago (a.a.) — Santiago'nun 550 km uzağında, 18 kişilik bir mezar bulunmuştur.

Şilide yayınlanan gazetelerden edinilen bilgiye göre mezarda bulunan cesetlerin 1973 yılında yapılan askeri darbe sırasında kayıp olan 21 kişiden 18'ine ait olduğu öğrenilmiştir. Geriye kalan üç kişinin ne olduğu henüz öğrenilememiştir. Kayıp Şililerin ailelerinin polisi, yakınlarını kaçırmak ve öldürmekle suçladıkları bildirilmiştir.

Bağlantısızlar, Karayipler'deki ABD askeri varlığını kınadı

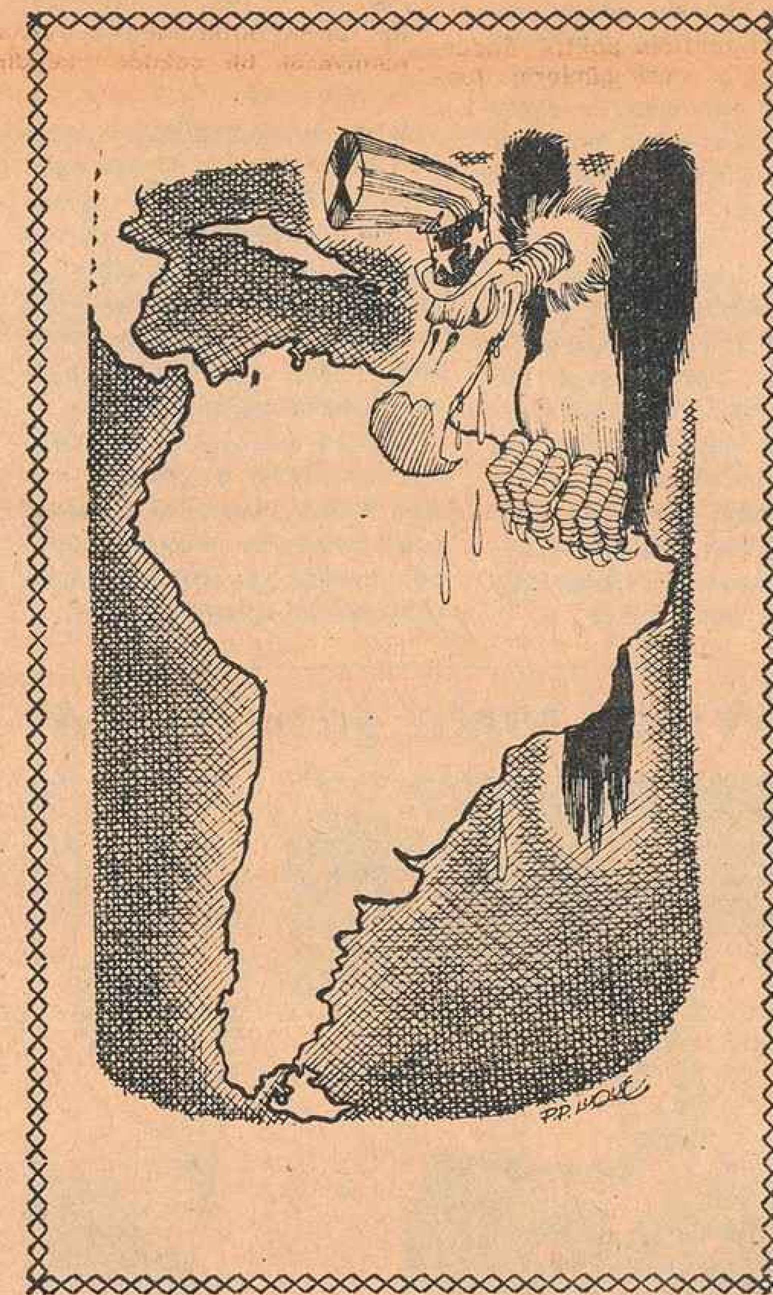
Newyork — Birleşmiş Milletler toplantısına katılmak üzere Newyork'a gelen Bağlantısız Ülkeler dışişleri bakanlarının, ABD'nin Karayipler ve Hint Okyanusu'ndaki varlığını giderek arttırmasını şiddetle kınadıkları bildirilmektedir.

ABD Başkanı Carter'in Küba'da Sovyet askerleri olduğunu öne sürerek Karayipler'deki askeri gücünü artırmaya karar vermesi üzerine, Küba tarafından önerilen bildiri diğer Bağlantısız ülkelerce de benimsenmiştir.

1

Güney Amerika'nın hareketlenen ülkesi Arjantin'de işçi sınıfının bugünkü durumu nedir?

Geçtiğimiz günlerde Arjantin'de ordu içinde beliren huzursuzluklar sonucu, 3. Ordu Komutanının görevine son verilmiş ve Komutan da isyan etmişti. Kendisine bağlı ordu birlikleriyle birlikte isyanı sürdüren Komutan Cordoba kentini işgal altında tutuyor. Olayların, halkın da katılmasıyla genişlemesi ve Arjantin'de yönetimden hoşnut olmayan işçi ve emekçilerin, düzen değişikliğine varabilecek yeni girişimleri olağı. Bu yazımızda, Arjantin işçi sınıfı hareketinin ve öncü partisi olan Arjantin Komünist Partisi'nin, tarihsel görevi ve karşı karşıya bulunduğu sorunları gözden geçireceğiz.

Arjantin'de, tıpkı diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, Amerikan emperyalizminin kırmak için canla başla çalıştığı güçlü bir demokratik halk hareketi yaygın biçimde gelişmektedir. Emperyalizm, çok uluslu şirketler ve CIA, bizzat kendilerinin yaratmış olduğu duruma bir çıkış yolu bulmak için, bütün riyakârlıklarıyla «insan haklarını koruma» bayrağına sarılıyorlar. Arjantin'deki siyasi durumun gelişmesi, halkın ve etkin toplumsal gücü olan işçi sınıfının kesin rol oynayacağını gösteriyor.

Birkaç on yıldan bu yana Arjantin'in ekonomi politikası, proletaryanın ve halk kitlelerinin durumunu alabildiğine ağırlaştırdığı gibi, uluslararası şirketlere, toprak oligarşisine ve büyük sermayeye ayrıcalıklar tanımaktan geri durmamıştır. Oysa emperyalizm daha da fazlasını talebetmekte, ülkeye bir 'şok' politikası kabul ettirmeye çalışmaktadır. Bu politika uygulandığı takdirde arkasından kitlesel, işsizlik, ekonominin kamu kesiminin tamamiyle özel kesime devri gelecektir. Bu ekonomi politika, ordu içindeki ılımlı kesimin ve halk kitlelerinin desteğini sağlamaya çalışan hükümetin izlediği politikanın hedefleriyle kesinlikle çelişki içindedir.

Toplumun ayrıcalıklı tabakaları ise, işçi sınıfını bölmek ve örgütsüz hale getirmek çabasındadırlar. Siyasi terör, baskı uygulamaları, kara listeler ve en aktif işçilerin kovuşturmaya uğratılmaları, buradan kaynaklanmaktadır.

Arjantin proletaryasının kazandığı tüm avantajlar ve toplumsal yaşam içinde sahip olduğu siyasi ağırlık ise, uzun yıllar süren ve yılmak bilmez bir mücadelenin sonuçlarıdır. Her türlü yasaklama ve kısıtlamaların getirildiği, askeri müdahalenin sendikal yaşama sokulduğu ve halen de varolan güç koşullarda bile, işçi sınıfının silahlarını bırakmadığını bilmek gerekir. İşçiler, ekonomik talepleri dile getirme formülü olan grevlere gitmekte, patronlarla tartışmak üzere heyetler yollamakta, sivil yetkililer ve sendikalardaki askeri kişilerle sorunlarını görüşmeyi, ısrarla sürdürmektedirler.

Arjantin'de proletarya, en kalabalık sınıftır ve en dinamik topulmsal gücü oluşturmaktadır. Proletaryanın etkinliği ve gösterdiği hedefler, toplumsal gelişme yasaklarının ifadesidir. O, Arjantin halkının çok daha mükemmel bir gelecek için mücadele veren sınıf ve tabakalarının temel çıkarlarının sözcüsü durumundadır. Son on yılda işçi sınıfı hareketi, birliğini ve örgütlenmesini güçlendirmiş, deneyimlerini zenginleştirmiştir. İşçi sınıfının gücü bugün, her zamankinden daha çok önem kazanıyor çünkü, gittikçe daha saldırgan ve daha tecrübeli hale gelen güçlü bir düşmanla hesaplaşması gerekiyor. Bu düşman, çok uluslu emperyalist tekellerdir. Kapitalizmin gün geçtikçe daha da derinleşen genel bunalımı karşısında, güçlüklerin ve çelişkilerin üstesinden gelmeye çabalayan düşman, bunalımın yükünü bağımlı ülkelere yıkmanın yollarını aramaktadır. Bunu sağlamak için, beğenmediği rejimleri yıkmakta, kafa tutma cesareti gösteren hükümetlere karşı darbeler düzenlemekte, tüm araçları kullanarak faşistleştirmeye yönelmekte ve bütün bunların üstünde, işçi ve halk hareketlerini boğmaya çalışmaktadır.

Bu durumda, Arjantin'deki işçi sınıfı hareketinin öncü gücü olan Arjantin Komünist partisinin (AKP) başlıca görevlerini, işçi sınıfı hareketine bilimsel proletarya ideolojisini götürmek; bu ideolojiyi kitleleri yöneten, tekellere ve latifundiacılığa karşı çıkanları birleştiren, geriliğe ve bağımlılığa başkaldıranları biraraya getiren bir silah haline getirmek; Arjantin toplumunun en güncel sorunu olan demokrasiye çözüm bulmak oluşturmaktır.

Toplumların sürekli gelişimi içinde işçi sınıfı hareketi, tarihsel ve karmaşık bir olaydır. Arjantin'de bu hareketin büyümesine esas olarak, orta tabakalardan, kent ve kır küçük burjuvazisinden gelen önemli sayıdaki unsurlar etken olmuştur. Bu akın, hareketin gelişmesine katkıda bulunmakla birlikte, önemli ideolojik ve siyasi sorunların çıkmasına da neden olmuştur.

1930 ve 1940'lı yıllarda, büyük kentler çevresinde, özellikle köy kökenli yeni işçi tabakalarının oluşumu, peronizmin yükselişini ve kitleler tarafından desteklenişini kolaylaştırdı. Bilindiği gibi peronizm, çelişkili ve karmaşık bir harekettir. Bir yanda gerici ve anti-demokratik, diğer yanda demokratik ve halkçı unsurların elektrik karışımı durumunda olan bu hareket, Arjantin'de burjuva milliyetçiliğinin toplumsal temelini meydana getirdi. Ancak, peronist harekette, belirleyici rolü emekçi kitleler oynuyordu. AKP, peroncu işçilere daima destek oldu; komünistlerin etkisiyle, peroncu işçilerin bilincinde sola yöneliş gittikçe daha net biçimde gerçekleşti, bu yeni yöneliş onların mücadele yöntemlerine de yansıdı. Bunun belirtisi özellikle, sosyalist dünya karşısında kitlelerin davranışlarında ortaya çıktı. Nitekim, işçiler, Küba devrimini, Şili'de Halk Birliği'nin zaferini coşkuyla karşıladılar.

Devamı var

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Sanatta İki Sapma ve Çağdaş Gerçekçilik

Cafer KARATEPE

Günümüz sanat anlayışındaki gelişmeler, artık «Sanat sanat için mi, sanat toplum için mi» tartışmasını aşmış durumda. En bağnaz sanatçılar bile teorlde «sanat sanat içindir» görüşünü savundukları halde, pratikte kendilerini toplum sorunlarından soyutlayamamaktadırlar. Onların toplum sorunlarından anladıkları, kuşkusuz belirli bir azınlığın, egemen sınıf ve zümrelerin sorunlarıdır. «Sanat sanat içindir» sözü sanatın sınıfsallığı üzerine geçirilmiş bir maskedir. Ama bu maske artık iyice yırtıldı. Zaten onlar da bu konuda fazla yaygara koparmıyorlar ve sanatlarını burjuvazinin emrine açıkça sunuyorlar.

İnsan insan olalı beri, egemen sınıf ve zümreler, gerçekliğin açıklanmasından bucak bucak kaçmışlardır. Gerçekliğin anlatım araçlarından birisi olan sanata düşman kesilmişlerdir. Kâh baskı uygulamışlar, kâh ana işlevinden saptırmaya uğraşmışlardır. Çoğu kez, iki yöntemi birden kullandıklarından kuşku yoktur. Sınıfların bulunmadığı, insanın insan tarafından sömürülmediği ilkel komünal düzende sanatçı özgürdü. Çünkü sanata baskı yapmakta kimsenin çıkarı olmadığı gibi, özgür olmasında toplumun çıkarları vardı. Köleci düzene geçişle birlikte, sanatçı bu özgürlüğünü yitirmiştir. Günümüz kapitalist topluluklarında sömürünün miktarı ile sanatçının özgürlüğü ters orantılı olarak bir değişme göstermektedir. Sanat, nihai özgürlüğüne, sömürünün bulunmadığı, insanın insan tarafından sömürülmediği bir düzene kavuşacaktır. Sanatın sınıfsallığı, toplumun sınıfsallığı ile birlikte, böyle bir düzende tarihe gömülecektir.

Sanatın sınıfsallığı bizi «gerçekçi sanatla», «gerçekçi olmıyan sanat» ayrımına götürür. Biz burada gerçekçi sanat adına yapılan iki çarpıtmadan, iki sapmadan sözetmek istiyoruz.

Bunlardan birisi doğalcılık (Natüralizm): Kapitalizmin gelişmesi ve dolayısıyla işçi sınıfı biliminin yaygınlaşıp kökleşmesiyle birlikte batıdan kovulan bu sapma (gerçeklikten sapma), ülkemizde halâ varlığını sürdürmektedir. Aslında bu konu geniş bir araştırma ve inceleme konusu. Fakat uzaktan da bakılsa, görmezlikten gelemiyeceğimiz bir sorun. Yukarda gerçekliğin değişken olduğunu, görünürdeki kadar kaba olmadığını, bilinçten bağımsız olduğunu ve organik bir bütünlük oluşturduğunu belirttik. Bir sanatçı bu niteliklerin her birini ayrı ayrı kollamak zorundadır. Gerçekliğin sürekli hareket halinde olduğunu, değişken olduğunu gözardı eden bir sanatçının yapıtı, kapitalizmde, daha yerine ulaşmadan çöp kutusuna atılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kuşkusuz bu durum eskiden yaratılmış yapıtların geçerliğini ve gerçekliğini yitirdiği ya da geçmiş gerçekliklerin konu edilmemesi anlamına gelmez. Çağdaş bir sanatçının geçmişteki gerçekliği yakalamasında ve anlatımında, o çağın sanatçılarından daha iyi olanakları vardır, o çağı yaşamamış bile olsa.

Diğer sapma: doğalcılığın tam zıddı. Doğalcılığa tepki olarak gelişiyor. Oluşmıyan gerçeklikleri oluşmuş sayıp, daha oluşmıyan bu gerçeklikleri değiştirme sevdası... Burada gerçekliğin bilinçten bağımsız niteliği gözardı ediliyor, gerçeklik bilinçte oluşturuluyor. Eh, gerçeklik bilinçte oluştuğuna göre, bir de değiştirilmesi oyun ayakları yere basmayan «ütopik» karakterli bir sanat olayı çıkıyor. Yukardaki grev örneğimizi bu tür bir sanatçı nasıl işler? Herhalde işçiler (belki jandarmanın da yardımıyla) işvereni linç edip fabrikayı ellerine geçirirler ve sosyalizmi kurarak orayı kurtarılmış bölge ilan ederler.

ÖZ VE BİÇİM

Özellikle yazın sanatında, yıllardır, bir «öz-biçim» tartışması sürer durur. Hep hayret etmişimdir buna. Hiç sorun kalmamış gibi, ikide bir sorun ortaya sürülür. Gerçekliği yakalamışsan elbette yapıtın «özlü» olacaktır. Gerçekçi olmıyan bir yapıtı «biçimle» istediğin kadar alla pulla kofluktan kurtulamıyacaktır. Özle biçim arasında diyalektik bir bağ vardır, fakat esas belirleyici olan özdür eninde sonunda. Gerçekçi bir öz, mutlaka kendine uygun biçimi bulacaktır. Gerçekliği yansıtan hangi yapıt var ki, kendine uygun biçimden yoksun olsun. Öz-biçim tartışması yerine, gerçeklik-gerçekçi dışlık tartışması, sanırım bizi daha doğru tavırlara götürecektir.

ÇAĞDAŞ GERÇEKLİĞİN İKİ BOYUTU

Feodalizm yıkılıp, kapitalizm tarih sahnesine çıkınca «artık insanlık kurtuldu» dendi. İnsanlığın binlerce yıllık acılı yaşamının son bulacağı sanıldı. Fakat kokusu erken çıktı. İnsan, aradığını gene bulamamıştı. Önceleri övgü düzülen kapitalizm eleştirilmeye başlandı. Bir kısım sanatçılar, düzen yerine «sinmeyi» uygun buldu. Buradan gide gide gerçeküstü dediğimiz akım doğdu. Bir kısmı da düzeni albildiğine eleştirdi. (Eleştirel gerçekçiler: Thomas Mann, Balzak, Tolstoy, Dostoyevski, Stendel, Shakespeare, vb...) Ama alternatif gösteremeden. Bilinen bir şey vardı, o da bu düzenin insanı mutsuz ettiğiydi. Ve geleceğe pek umutlu bakamıyorlardı. Ne zaman ki, işçi sınıfı nicel ve nitel olarak gelişti, işte o zaman toplumun önüne olduğu gibi, sanatın önüne de yeni perspektifler açıldı. «Toplumsal gerçekçilik» temelleri atıldı. Artık ufukta umut belirmişti. Bu düzen mutlaka yıkılacaktı. Ve sanatçılar «insanın insan tarafından sömürülmediği yaşanası bir dünyanın» kurulmasına katkıda bulunmak için kollarını sıvadılar yeniden. İşte Gorki, işte Aragon, işte Brecht, işte Nazım, ve niceleri...

SONUÇ:

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Dünya devrimci süreci artan bir ivme ile ilerlemektedir. Sosyalist sistem günbegün büyür ve gelişirken, bir taraftan da ulusal kurtuluş savaşları, emperyalizmin kalelerinde onulmaz yaralar açmakta, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve diğer emekçi kesimler, yeni yeni mevzilere girmektedir. Bu üç bileşenin oluşturduğu bileşke, belirleyici bir güç olmaktadır.

İşte bu gerçekliğin açtığı perspektiften, en azından esinlenmiyen bir sanatçı, ne çağdaştır, ne gerçekçi. Sömürenlerle sömürülenleri görmezlikten gelen, dolayısıyla barışı ve insan onurunu konu edinmeyen bir sanat olayı, eğer ütopik değilse, mutlaka gericidir.

Çağdaş gerçekçi sanat, çağının sorunlarına gerçekçi bir açıdan bakan, bilimin gösterdiği perspektiften bakan bir sanattır. Bilimden ayrılığı, gerçekliği estetik yöntemlerle anlatmasındadır.

Sinematek «Andrzej Wajda toplu gösterisi»ni yineleyecek

Türk Sinematek Derneği geçen mevsim, Polonya'lı yönetmen Andrzej Wajda toplu gösterisi düzenlemişti. Gösteride yer alan filmlerin ilgiyle karşılanması üzerine dernek, gösteriyi 8 - 21 Ekim tarihlerinde yineleme kararı aldı. Dernek yöneticilerince yapılan açıklamaya göre, ünlü yönetmenin toplu gösteride yer alacak filmleri şunlar: Küller ve Elmas (958), Sinek Avlama (1969), Kayın Ormanı (1970), Düğün (1973), Vadedilmiş Toprak (1974), Mermer Adam (1976).

Ünlü yönetmenin özellikle Mermer Adam filmi, geçen mevsim ilgiyle karşılanmıştı. Filmde, Stalin ve dönemi ele alınıyor.

Ünlü Polonyalı yönetmen Wajda'nın «Mermer Adam» filminin baş kadın oyuncusu Daniel Olbrychski. (İstanbul-THA)

Sinematek gösteri programı şöyledir:

8 Ekim pazartesi: 16.15 - Mermer Adam / 19.00 - Vadedilmiş Topraklar, 9 Ekim salı: 16.15 - Vadedilmiş Topraklar / 19.00 - Mermer Adam, 10 Ekim çarşamba: 16.30 - Düğün / 18.30 - Kayın Ormanı, 11 Ekim perşembe: 16.00 - Küller ve Elmas / 18.30 - Vadedilmiş Topraklar, 12 Ekim cuma: 16.15 - Mermer Adam / 19.00 - Düğün, 13 Ekim cumartesi: 16.15 / Sinek Avlama / 18.30 - Mermer Adam, 16 Ekim salı: 16.15 - Düğün / 18.30 Sinek Avlama, 17 Ekim çarşamba: 16.15 - Küller ve Elmas / 19.00 - Vadedilmiş Topraklar, 18 Ekim perşembe: 16.15 - Düğün / 18.30 Sinek Avlama, 19 Ekim cuma: 16.15 - Kayın Ormanı / 19.00 Mermer Adam, 20 Ekim cumartesi: 16.15 - Vadedilmiş Topraklar / 19.00 - Mermer Adam, 21 Ekim pazar: 14.00 - Mermer Adam / 17.00 - Vadedilmiş Topraklar.

Birinci İzmir Uluslararası Çocuk Şenliği yapıldı

İzmir (a.a.): Birinci İzmir uluslararası çocuk şenliği yapıldı. Yerli-yabancı çocukların katıldığı ve şirinyalı ıslahevi çocuklarının folklor gösterileri tutuklu-hükümlü çocuklarında tiyatro, sinema gösterileri sergilenmiştir.

Şenliğin öğleden sonraki bölümünde «Çocuk ve kitle haberleşme araçları» konulu bir forumla devam etmiştir.

Ege üniversitesi öğretim üyesi profesör doktor Özdemir Utku, ilk halk kütüphanesinde yapılan bu form'a başkanlık etmiş, çeşitli kuruluşlardan gelen uzmanlar konuyla ilgili söyleşiler yapmıştır.

Şenlik'te bir konuşma yapan İzmir Belediye başkanı İhsan Alyanak «1. ci İzmir uluslararası çocuk şenliğinin ülkemizde bu güne kadar çocuklar için düzenlenebilmiş en büyük organizasyon olduğunu, en büyük üzüntümüz, en etkili kitle haberleşme aracı olan TRT'nin konuya gerektiği kadar önem vermemesi, şenliği ekrana yansıtmamasıdır!» diyerek sözlerini bitirmiştir.

KAPİTALİST KENT OLGUSU 1

Ülkemizde Kent Olgusu Karşısında Tepkiler...

Haydar KARABEY

DEVLET (D.P.T.)

«Büyük şehirlerde arsa spekülasyonu ve arazi değerlerinin artması planlı dönemde süregelen sorunlardır. Büyük şehirlerde görülen konut açığı da ekonomiye maliyeti en yüksek sorunlardan biridir. Gecekondu sorununun daha bir süre önemini koruyacağı anlaşılmaktadır. Altyapı ihtiyacı şehirlerde önemli ve çözümü pahalı sorunlardan biridir. Büyük şehirlerde yoğunlaşan sosyal olanaklar ve şehir hayatı imkânlarından buralarda yaşayanların çok az bir kısmı yararlanabilmektedir. Büyük şehirlerin planlama çalışmaları istenen yönde geliştirilememiş, şehirci ulaşım, çevre kirlenmesi, yeşil alan sorunları ağırlıklarını devam ettirmişlerdir.»

3.Beş Yıllık Kalkınma Planı 1973-1977

«...Kentleri YAŞANABİLİR kılmak ve kent halkının ASGARİ gereksinmelerini KARŞILAYABİLMEK temel ilkedir.»

4. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979-1983

İMAR İSKAN BAKANI

(1935'den bu yana)... Uç büyük kentimizdeki nüfuslar İstanbul'da 3,5 kat, Ankara'da yaklaşık olarak 14 kat, İzmir'de 3,5 kat büyüme göstermiştir.

Bu önemli nüfus artışları büyük kentlerimizde mevcut önlemlerle karşılanamayacak sorunlar ortaya çıkarmıştır.

Ahmet Karaaslan Kasım-1978

BELEDİYE BAŞKANLARI

«İstanbul'un Nazım Plan çalışmaları 1966 yılından beri devam etmektedir. İstanbul şehri bitti, Nazım Plan çalışmaları bitmedi. Belki bittiği zaman planı uygulayacak alan dahi kalmayacaktır.»

Aytekin Kotil Kasım-1978

«Ne yapmalı? Bu kenti biz yarattık, biz inşa ettik fakat bize kötü inşa ettirdiler, yani emeklerimiz boşa gitti. Biz kentimizi inşa ederken başkalarını zengin ettik. Küçük bir sınıf zengin oldu. Ne yapacağız ve kendimizi nasıl kurtaracağız?

Hemen şunu söyliyeyim: Türkiye için, Türkiye kentlerinin kurtarılması diye birşey söz konusu değildir. Çünkü Türkiye'de sermaye, kârını daha çok artırmak için sefaleti planlar, kenti planlamaz. Bizim üzerimizde birçok guruplar, kenti kendi arzularına göre planlayarak milyonlar vurdular ve biz de kurbanlar gibi onlara boyun eğdik, kentimizin bir sefalet kenti olmasına göz yumduk; daha doğrusu farkına varmadan göz yumduk.»

Vedat Dalokay

«Ha, binalar mı? Mevzii imar planına göre yapılmış. Herkesin Ankara'da bir arkası var. Biz yapmayın desek de yaparlar. İmar Bakanlığı'nın yetkisi dahilinde... Köy statüsü içinde bu yerlere Ankara'dan mevzii imar planı ruhsatı alıyorlar, yapıyorlar. Benim bir prensibim vardır. Gücümün yetmediği işlere karışmam. Karışsam, durun desem, gider Ankara'ya işlerini hallederler. Onun için elleşmiyoruz.»

Rahmi Üstel (yalova Belediye Başkanı)-1977

«Her yerde foseptik çukurları var. Bunlar dolunca boşaltıyoruz, maalesef denize döküyoruz. Biz denizden uzağız. Deniz kıyısında oturan burjuvalar, denizi kendilerinin sanıyorlar. Oysa bilmelidirler ki, deniz, buralarda oturanların dışkısı ile dolmaktadır. Gün gelecek, böyle giderse, deniz kıyısı oturulmaz, yaşanmaz olacaktır.»

Niyazi Toğuç (Soğanlık Belediye Başkanı)-1977

«Bizim uzun bir kıyı şeridimiz var. Fakat buraları sırtı kalın olanlar allem etmişler, kallem etmişler parsellemişler. Tapu bizim ya da hazinenin... Fakat kıyılar sırtı kalınların».

Burhan Toprak (Pendik Belediye Başkanı)-1977

KENTSOYLULAR

«İstanbul hiç değilse bir otuz yıldır yağma ediliyor. Yağma, savaştan başladı. Son on yılda İstanbul'u sömürüyor. Şöyle bir on yıl uğramamış olanlar 1978 Istanbulunu tanıyamazlar. Kötü yöneticilerin sömürü baskısıyla başlıyan gecekonduculuk, yağmacılık, toprak spekülasyonuyla milyarlık vurgunlar sağlıyor.»

Burhan Arpad (Köşe yazarı)

«Arnavutköy'den İstanbul'a giderken içime anlatılmaz bir hüzün çöktü. Sokaklar çamurlu, pis ve dardı. Dükkanlar küçük, fakir ve pisti. Yeni binaların bile yüzleri kirli ve kara idi. Birden Asya'ya gelmiştim. İnsanlar kirli, fakir ve derbeder görünüyordu. Yollarda bir kara kalabalık, bir tıkanıklık, bir Asyalılık, yeni binalar şehri güzelleştireceğine çirkinleştirmişti. İçimden istemeyerek bir ah çektim. BU NE HAL BÖYLE GÜZEL İSTANBUL'UM, demekten kendimi alamadım. Beklediğim ve umduğum bu değildi.»

Zekeriya Sertel (Yazar)

BİLİM ADAMLARI VE ÖĞRETİM ÜYELERİ

«Ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda ve aşırı şehirleşmenin ortaya koyduğu kabul edilebilir sonuçlar olmanın ötesinde, görülmemiş hızda ve katlanılmaz biçimde, varolan mimari değerler, kentsel ve doğal dokular yozlaşmakta, üstelik eskiden varolan yapılanmadaki bütünleşme de kaybolmaktadır.»

«Böylece ülke düzeyinde büyük göç alan bölgelerde, hayret ve dehşetle izlenen sağlıksız oluşumlar sonucunda, içinde yaşanılmaz kentler ortaya çıkmaktadır.»

«Biz, İstanbul'un kentsel sorunlarıyla çok yakından ilgili ilim, araştırma ve mesleki eğitim kurumları temsilcileri; ülkedeki bu durumdan ve özellikle İstanbul kent bütünü, sit bölgeleri ilan edilen tarihi ve doğal mekânlar ve Boğaziçindeki bu gelişme ve yapılanmadan büyük kuşku ve üzüntü duymaktayız.»

«Bu kuşku, Planlama-Uygulama ve Denetimden sorumlu ve yetkili kurumların baskılar karşısında ödün verir tutum içinde olmalarıyla daha da artmaktadır...»

Bir grup öğretim üyesi İTÜ, DGSA Mimarlık Fakülteleri

«Sağlıksız gelişme, sağlıksız kalkınma, deniz kıyılarından büyük kentlerin arka sokaklarına kadar, tüm zehirleri ve kusmuklarıyla gözler önündedir.

Bunlara bakıp tiksinerek kaçmak bir tutumdur.

Bunlar karşısında, aksileşmiş yaşlılar gibi kısır ve çaresiz bir hırçınlığa kapılmak da bir tutum.

Ama, herhalde, tutumların en iyisi, kirliliği yaratan sistemde yönelmek ve onu değiştirmeye çalışmaktır. Kirliliğin ortasında ancak böyle temiz kalınır.»

Mümtaz Soysal Temmuz-1978

MESLEK ODALARI, ÜNİVERSİTELER, DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ

«Çevre kirlenmesi, doğasal çevrenin yok edilmesi, cadde ve sokakları işlemez hale getiren trafik tıkanıklıkları, dayanılmaz bir duruma yükselen gürültü, yığışmış binalar arasında ölçüsüz, güneşsiz, kirli sokaklar ve alanlar, hızla yayılan salgın hastalıklar... şehirlerimizde günden güne artıyor.»

«Zengin bir doğa ve mimari mirası olan İstanbul, içinde bulunduğumuz toplumsal koşullar sonucu günden güne yozlaşmakta, gittikçe derinleşen bir şehirsel bunalım süreci geçirmektedir. Bu sürecin gerçek yüzünü, içinde yaşadığımız şehirsel mekanın bugünkü durumu iyice açığa vurmaktadır.»

«Gerekenin 20 de biri kadar az olan İstanbul'un yeşil alanları sürekli yok edilmekte, halkın sağlığı ve çeşitli ihtiyaçları için değerlendirilmemektedir.»

«İstanbul'daki elektrik tüketimi normal ihtiyacın 10 da biri kadardır. Elektrik ve su zamansız kesilmekte, hatta bir çok bölgede hiç bulunmamaktadır.»

«Şehrin % 80'inde kanalizasyon sistemi yoktur. Olanında büyük bölümü eski ve yetersizdir. Sokaklarda mahalle aralarında açıkta akan pis sular etrafa saçılmakta, salgın hastalıklara neden olmaktadır. Çöpler sokaklarda çocukların oynadığı, hayvanların eşelendiği kümeler oluşturmaktadır. Akşamları şehrin cadde ve sokakları karanlığa terk edilmekte, genel bir güvensizlik duygusu yaygınlaşmaktadır. Evlere telefon alabilmek bir yana ulaşılır telefon kulubeleri bile bulunmamaktadır.»

«İstanbul'da bunlara benzer sayısız olayla karşılaşmak mümkündür.»

TMMOB'ye bağlı meslek odaları, Tabibler odası, Marmara Belediyeler Birliği, İTÜ. DGSA DMMA-Kasım 1978

YOKSUL GECEKONDULULAR

«Burada 11 bin ev var. Aramızda sınır anlaşmazlığı olur, gecekondu yapımında sorunlar çıkar. Bunları çözmek, kavgayı önlemek için bir komite kurduk. Çünkü buraya belediye gelmemiştir. Muhtarlık yoktur. Karakol kurulmamıştır.»

«Biz bu vatanın evladı değilmiyiz? Babalarımız dedelerimiz bu vatan için canlarını vermediler mi? Devlet bize ayrı gözle bakmasın, bize yardım etsin. Açız, perişanız.»

«Mahallemizin sefaletini görüyorsunuz. Dört biriket arasında 8-10 nüfus aç yaşıyoruz. Devlet bize ayrı gözle bakıyor, asker ile, polis ile, panzer ile camları kapıları kırıp evimize giriyor. Bizim kaderimiz dört biriket arasında aç yaşamak ama bizler katil değiliz.»

«Yiyecek peynir, zeytin bile bulamıyoruz. Ben aç kalırım ama 7 aylık çocuğum var. Bebeğimi su ile besliyorum. 55 yaşındaki babam korku içinde geceleri uyku uyumuyor. Yakacak odunumuz yok, soğuktayız.»

«Su hiç yoktur. Derelerden, kuyulardan kurbağalı dereden temin etmekteyiz. Ümraniye lağım kanalı 1 Mayıs mahalleşinden açık olarak geçer. Kuyulara karışır mı karışmaz mı bilinmez. Biz içiyoruz. Kaynatıp, çay yapıp içiyoruz. Çünkü su yoktur burada.»

«Kadıköy'ün tüm çöpü buradaki taş ocaklarına dökülüyor gece gündüz. Sivrisinek karasinek bolluğundan geçilmiyor mahallede. Aynı taş ocağında her gün patlayan dinamitlerden analar çocuklarını düşürüyor.»

Haziran 1977

İşte kent olgusunu devlet, toplum, birey, bilim adamı, kentsoylu, emekçi, çocuk böyle algılıyor. Soruşturmayı yaygınlaştırmak ve örnekleri çoğaltmak olası, ancak gereksiz. Çünkü aşağı yukarı herkes aynı yerde birleşiyor: «Kentlerimizde bir felaket söz konusudur.» İşte böyle bir oyunu oynuyor ülkemiz kentlileri, zorunlu aktörleri olarak.

Ancak kent olgusunun gerçek nedenleri, oyunun yazarı, sahneye koyan kim? Kentlerde çağın omuzlarına yüklediği bir doğal felaketi mi yaşıyor insanlar? Uygarlığın varıp kalacağı nokta bu kentler mi olacak? Yoksa kutsal bir güç, sihirli bir değnek - belki güzel planlar ya da iyi niyetli yöneticiler mi kurtaracak kentleri?

Bu soruların yanıtlarını vermek için sürdürmek gerekiyor araştırma ve düşünceleri.

(Gelecek yazı: Kent olgusunu tanımak)

Radyo TV

TV

17.55 Haberler — 18.00 Müzik — 18.05 Seçim Konuşmaları (1) Türkiye Sosyalist İşçi Partisi — 18.13 (2) Sosyalist Devrim Partisi — 18.29 (3) Türkiye İşçi Partisi — 18.39 (4) Cumhuriyetçi Güven Partisi — 18.52 (5) Cumhuriyet Halk Partisi — 19.05 (6) Türkiye Birlik Partisi — 19.18 (7) Milli Selamet Partisi — 19.31 Müzik — 19.34 (8) Adalet Partisi — 19.44 Müzik — 19.47 (9) Milliyetçi Hareket Partisi — 19.57 Müzik — 20.00 Halk Müziği ve Sanat Müziği: Solistler Ali Rıza Gündoğan ve Güler Tacer — 20.30 Haberler — 21.15 Unutulanlar: 5. bölümü yayınlanacak olan dizide ilk opera sanatçısı Cemal Sahir'in yaşam öyküsü anlatılıyor — 22.00 Eğlence — 23.00 Baretta: Dizinin «ÖC» adlı bölümü yayınlanacak — 23.45 Haberler

TRT—1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye Haberler — 07.30 Haberler — 09.02 Çocuk Saati — 10.01 Arkası Yarın — 10.30 Hafta Sonu — 13.00 Haberler — 13.15 Hafif Müzik — 13.30 Bölgesel Yayın — 16.05 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu — 16.40 Tangolar — 17.02 Dilek Kutusu — 17.50 - 19.57 Seçim Haberleri — 20.30 Haberler — 21.30 Dinleyici İstekleri — 22.02 Hafif Müzik — 23.00 Haberler — 23.10 Cumartesiden Pazara — 01.00 Kapanış — 01.05 - 05.00 Gece Yarısı.

TRT—2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.02 Türküler — 09.20 Gönül Telimizi Titretenler — 10.10 Hafif Müzik — 11.00 Türkiye Tarihi — 12.15 Açıklamalı Klasik Koro — 13.00 Haberler — 13.30 Halk Ozanları — 14.00 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülleri — 14.35 Türküler — 15.00 Dilden Dile — 16.20 Arkası Yarın — 17.30 Yurttan Sesler — 17.50 - 19.57 Seçim Konuşmaları — 20.30 Haberler — 21.30 Erkekler Faslı — 22.31 Hafif Müzik — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış.

TRT—3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 09.00 Haberler — 09.30 Merhaba — 10.00 Müzik Stüdyosu — 11.00 Öğleye Doğru — 12.00 Haberler — 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz — 13.00 Müzik Stüdyosu — 13.45 Müzik Bahçesinden — 15.00 Günün Konseri — 16.00 Anıların Müziği — 17.50 - 19.57 Seçim Konuşmaları — 20.00 Dünden Bugüne — 21.00 Günümüzde Caz — 22.00 Haberler — 22.09 Gecenin Getirdikleri — 23.00 Cumartesi Konseri — 24.00 Gece ve Müzik — 01.00 Kapanış.

Gerçek
Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2827 41
Sorumlu Müdür: Hamit Çayli, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

TİP'in Çıkmazı ve Çirkin Yöntemleri

Türkiye İşçi Partisi, kendi kendisini mahkûm ettiği yalnızlığın ve aczin çırpınışları içinde bocalayıp duruyor. Seçime ve sandığa pek fazla önem verdiği anlaşılan TİP, ne yazık ki, seçim günü yaklaştıkça kendi dışındaki sosyalistlere karşı daha da hırçınlaşıyor. İtidalini kaybederek, sosyalizm dışı yöntemlerden medet umuyor.

TİP her nedense özellikle TSİP'e saldırıyor. Bu saldırı ideolojik ve ilkesel planda olsa, yada hiç değilse seviyeli polemikler çerçevesinde kalsa, itirazımız olmayacak. Ama ne var ki, dağarcığında ideolojiye pek yer vermeyen TİP, Türkiye'de ileri kitlelerin yada sosyalist hareketin bugün varmış olduğu politikleşme düzeyine ayak uyduramıyor. TİP yöneticileri kendi parti üyeleri dahil olmak üzere, ülkemizdeki sosyalistlere iletecek pek mesajı kalmamış olacak ki, yavan ve soyut sosyalizm ajitasyonunu tekrarlarken, TİP'in öncü ve biricik olduğunu öne sürüp duruyorlar. Ama bu iddialarını kanıtlayacak malzemeleri ve argümanları yok. Çünkü bu iddialara kimsenin inanması olası değil. Bu nedenle de, TİP'liler kurtuluşun TİP'den geçtiği savını sürekli yineleyerek, gerçekte kitlelerin değil, kendi partilerini çıkmazdan kurtarmayı umuyorlar. Çünkü ileri kitlenin TİP'i öncü ve biricik parti görmediğini biliyorlar, bu yüzden tüm politikalarını oy sandığına hapsederek, seçimleri solun içinde bir yarış ve çekişme alanı hâline dönüştürmek, ve sol içindeki çekişmede, sandıktan çıkarak sol'de iktidar olmayı hesaplıyorlar.

Bu nedenle de, kendilerine **rakip saydıkları TSİP'e karşı saldırıp duruyorlar. TİP'in TSİP'e yönelttiği salvolar neyi (birkez daha) ortaya koyuyor? Bu soruyu yanıtlamak gerek:**

● **Herşeyden önce, TSİP'e yönelik bu ilkesiz ve ideolojisiz taarruz, TİP'in eski parlamentarizm hastalığından kurtulamamış olduğunu gösteriyor.**

TİP'li yöneticiler sandığı ve genel oyu öylesine abartıyorlar ki, 14 ekim'de sol oyların dağılımının nasıl olacağından başka düşündükleri yok.

● **Yukarıda da değindiğimiz gibi, ne yazık ki, bu arkadaşlar seçimleri burjuvaziye karşı iktidar mücadelesinin** bir platformu olarak görmüyorlar. Kendilerini hapsettikleri çember içinde ancak sol içi «iktidar yarışı» yapıyorlar. TİP'liler sanıyorlar ki, bu seçimlerde sol arasında sandıktan çıkan parti kim olursa, **solda** o parti iktidar olacak... Sanıyorlar ki, en fazla oy alan parti kendisini «solun biricik partisi» diye tanıtabilme hakkını kazanacak!.

● Bu şekilde, TİP'li dostlarımız, sadece burjuvaziye karşı değil, aynı zamanda kendileri dışındaki sosyalist güçlere karşı da **parlamentarizme** sarılıyorlar.

● İtiraf edelim ki, TİP'in bu alışkanlığı yeni değildir. Hatırlanacağı gibi 1977 genel seçimleri öncesinde, TSİP'in örgütlenmesi, tamam olduğu halde, salt bazı mülkî amirlikler, parti yerel örgütlerinin kuruluş tarihlerini ve mazbatalarını İçişleri Bakanlığına iletmediği için, TSİP seçimlere girememiş, solda seçimlere sadece TİP katılmıştı. Bu durum karşısında TİP'in sayın genel sekreteri, «böylece solda beş parti efsanesinin sona erdiğini, işçi sınıfının biricik partisinin TİP olduğunun kanıtlandığını» ileri sürmüştü. Yani sayın Sargın, TİP'in «biricik»liğinin ve «almaşıksız parti olmasının» kanıtı olarak, seçimlere katılmayı göstermişti.

● Oysa seçimler, sosyalistlerin çalışma alanlarından sadece birisidir. Üstelik mevcut anti-demokratik yasalar nedeniyle, —işçi sınıfı hareketi içinde yeraldığı halde,— üzerinde yasak bulunan ve bu nedenle parti olarak seçimlere giremeyenleri, salt burjuvazinin gerici yasaları ve uygulamaları nedeniyle yok mu saymak gerekir? Örneğin Türkiye Komünist Partisi, yasal çalışamıyor ve bu nedenle seçimlere parti olarak katılamıyor diye bu partiyi görmezlikten gelerek kendi partimizi «tek» ve «biricik» öncü olarak mı ilan edeceğiz? Ve bu ilânı yaparken, seçim yasalarının ardına mı sığınacağız? Böyle bir tavrın sosyalistlikle bağdaşması mümkün mü? TİP'liler bütün bunları göremiyorlar. Herşeyi sandığa kilitledikleri için de, kendilerine rakip gördükleri sosyalist güçlerden, Türkiye genelinde TSİP'e, İstanbul özelinde ise Birlik ve Dayanışma Grubuna ve onun bağımsız senatör adayına saldırıyorlar. TİP'in bu tutumu çarpıcı bir parlamentarizm örneği ve meşruiyetçilik olduğu kadar, katıksız bir grupçuluktur da...

Dahası da TİP'liler bu tutumlarını sosyalizmle asla bağdaşmayan yöntemlerle sürdürüyorlar: Bu yöntemler, dedikodu, tezvirat, iftira ve karalamadan öteye gidemiyor. Ve savunduğumuz Parti'nin adına değil, sosyalizmin haysiyeti adına bu yöntemleri sergilememiz şart oluyor. İşte örnekleri:

● TİP'in en önde gelen birkaç isminden biri olan Can Açıkgöz, geçen hafta partisinin haftalık dergisinde yazdığı başyazıda, Gerçek gazetesinin Hürriyet tarafından çıkarıldığını iddia etmişti. Bu seviyesiz iddiayı kınamış, ama aynı yazıdaki başka dedikodu ve iftiralara yanıt verme gereğini dahi duymamıştık. Fakat TİP'lilerin dergisi daha sonra da bu tezvirata devam etti.

● Bu kez de, TİP'in 7 kişilik Başkanlık Kurulu üyelerinden Gündüz Mutluay, TSİP'e seviyesizce çamur atmaya kalkıştı. Bu nedenle, hem Açıkgöz'ün hem de Mutluay'ın yeni TİP'in yöntemlerini teşhir etmek zorunlu oldu.

● Açıkgöz, sevimsiz ithamlarını sıralarken, «bir ilde TSİP'lilerin seçimlerden sonra kurulacak yeni bir parti içinde TSİP'in de veralacağını söyledikleri» iddia ediyordu. **Bu iddia düpedüz yalandır ve kasıtlıdır. TSİP'in «yeni parti» heveslileri karşısındaki net tutumu, TİP'den bile çok önce kesin dille belirtilmiştir. Ve hiçbir TSİP'li hiçbir yerde böyle birşey söylemez.** Sayın Açıkgöz, hangi TSİP'linin, hangi ilde böyle bir sözü söylediğini kanıtlamadıkça, müfteri ve en azından dedikoducu, tezviratçı damgası yemekten kurtulamayacaktır. Bay Açıkgöz'ü bildiklerini açıklamaya çağrıyoruz.

● **Mutluay ise TSİP'in Devrimci Demokratlarla kurduğu ve geleceğe dönük kalıcı-sürekli eylem birliğinin önemli bir adımı olan seçim işbirliği konusunda Yürüyüş'ün daha önce başvurduğu yalan ve iftira yöntemini daha da derinleştirmiştir.**

● TSİP'in, iş ve eylem birliğini seçimlerle sınırlı görmediğini herkes bilir. Bu konuda, birlik ve işbirliği için bugüne kadar ısrarlı çabalardan bir an olsun vazgeçmemiş olan TSİP'in [illegible] içtenliğini, dost düşman [illegible]kes bilir. Bunu TİP de bilir [illegible] bilmezlikten gelmeyi [illegible]

● S[illegible] [M]utluay, TSİP'in Doğu ve [illegible]doğu'da hiçbir eylem yapmadığını ileri sürüyor ve bile bile gerçek dışı konuşuyor. Mutluay'ı böyle bir beyana sürükleyen faktör, TİP'in seçim ortamındaki aczi ve eylemsizliğidir. Çünkü TİP, sadece hem doğu ve güneydoğu'da değil, diğer illerde de bütünüyle atalet içindedir. Kendi partisinin pasifliğini, kendi üye tabanına izah edebilmek için, Mutluay, TSİP'in açıkladığı toplantılar programının uygulanmadığını iddia etmekten medet umuyor. Mutluay'ın bu beyanı da tümüyle gerçek dışıdır. Mutluay, dedikoduyu bırakıp, hangi ilde, hangi toplantının yapılmadığını kanıtlaması gerekir.

● TSİP'in aşiretlerle işbirliği yaptığı ise bir başka çirkin yalandır, bağışlanmaz bir iftiradır. Bay Mutluay bu iddiasını da kanıtlamak zorundadır. Aksi halde, kendi parti üyeleri dahil, soldaki herkes, Mutluay'ın başvurduğu seviyesizliği kınayacaktır.

● Devrimci - Demokratlarla yapılan eylem birliğinin ilkesiz olduğu da TİP yöneticilerinin bir başka iftirasıdır. Bunu tüm sosyalistler ve ilericiler gazetemizde yayınlanan Ortak Bildirge'de daha iyi görmüşlerdir. Ve çalışmalar bu bildirgeler ışığında sürmektedir. Ayrı ayrı ya da birlikte çalışmalarda daima birlik ve işbirliği sorunu vurgulanmaktadır.

● TSİP'in İstanbul'da eylem yapmadığını söylerken, Bay Mutluay sanırız aynaya bakarak konuşmaktadır. İstanbul'da yoğun çalışma sürdüren TSİP'in kahvehane toplantılarının, gecekondu gezilerinin hacmini biz bile unuttuk. Dağıtılan bildirilerin muazzam rakamını, teknik görevlilerimiz bile bilmiyorlar. Sanırız ki, Bay Mutluay, İstanbul'a ve Anadolu'ya Cağaloğlunda oturduğu TİP genel merkezinden baktığı için, gecekondu semtlerinden, haberdar değildir.

● Tam bir pasifizm içinde olan, belli ki, TİP'in kendisidir. Örneğin, TİP'in Yürüyüş Dergisinde, bu seçim döneminde hiçbir toplantı haberi görmedik. (Behice Boran'ın partili kadınlarla yaptığı toplantı, ve Kartal'daki başka sönük toplantı dışında). TİP, haftalardır seçim ortamında kapalı salon toplantısı dahil yapabilmiş değildir. Ayrıca, TİP yöneticileri TRT'ye verdikleri bültenleri, Cağaloğlundaki parti merkezinde hazırlayarak radyoevine göndermektedirler. TİP yöneticileri, İstanbul'da yada Anadolu'da kitle toplantılarında konuşmuyorlar. Çünkü TİP böyle toplantıları düzenlemiş değil. TİP yöneticileri sadece dört duvar arasında demeç hazırlamakla meşguller. Tıpkı demeç partisi SDP gibi...

3 Ağustos'dan beri birçok il ve ilçedeki TSİP'in seçim kampanyası toplantılarının, tanığı ise yurt sathındaki ilericilerdir. Ama TSİP bunu hiçbir zaman bir yarış konusu olarak görmedi. Fakat sayın Mutluay, anlaşılmaz bir hasetle, gerçekleri çarpıtmaya çalışıyor. Bütün o illerdeki ve ilçelerdeki onbinlerce kişinin gözünün içine baka baka gerçek dışı konuşuyor.

● Bay Mutluay'ın bilmezlikten geldiği birşey daha var: TSİP, ittifak sonucunda alınacak oyları kendisine maledecek kadar içtensiz değildir. TSİP ittifak yaptığını radyo-TV'den ve günlük yayın organından sürekli açıklamıştır. Alınacak oylar bu ittifakın oylarıdır. Dahası da, TSİP 11 Aralık'daki İl Genel Meclisi seçimlerine ittifak halinde girmediği halde, seçim sonucunda, aldığı oyların hepsinin kendine ait olmadığını, bazı grupların ve yurttaşların da, **TSİP'in birlikçi politikasına oy verdiğini açıklamıştı. TSİP, bu seçimde de parlamentarizmin ve sandıktan çıkmanın onurunu, oy hesabı güdenlere bırakmıştır.**

● **Mutluay bilsin ki, TSİP, küçük hesaplar içinde değildir. TSİP, uzun erimli mücadelelerin eşiğinde, daha güçlü mücadeleler için, daha çetin sınavları başarmak amacıyla, ve nihayet sosyalist hareketin birliğini, halk güçlerinin kalıcı cephe birlikteliğini sağlamakta bir adım olacağı inancıyla işbirliği yapmaktadır. Ve seçimlerden sonra daha ileri aşamalara geçilecektir. Dileriz ki, TİP o zaman kalıcı eylem birliğinde yer alarak kendisini yalnızlık içinde yok olmaktan kurtarır.**

● **Ve Bay Mutluay bilir ki, TSİP, TİP'e de seçimlerde merkezi işbirliği önerisi getirmiştir. Bundan yan çizen TİP olmuştur. Şimdi de TİP, büyük bir pişkinlikle TSİP'in seçimlere niye girdiğinden yakınıyor. TİP, hem işbirliğine gelmiyor, hem de TSİP'in «oyları böleceğini» iddia ediyor. Şayet TİP, kendisine yapılan işbirliği önerisini kabul etseydi, bugünkü yalnızlığından kurtulacaktı.**

Ve en önemlisi, TİP, meseleyi sandığa indirgediği için, TSİP'in, TİP'den daha fazla oy almasından korkuyor. Oysa TSİP meseleye hiçbir zaman oy hesabıyla bakmadı ve sandıktan çıkacak oylara dayanarak, TSİP'in biricik parti olduğunu iddia etmeyi de zül sayar.

Ama TİP, TSİP'in kendisine uzattığı dostluk ve işbirliği elini tutmayarak ve daha sonra kendisine getirilen demokratik eylembirliği önerilerini de reddederek, kendisini solda yalnızlığa mahkûm etmiştir. Bu yalnızlık, seçimlerde oylarla kanıtlanırsa diye korkan TİP, şimdiden tabanına moral enjeksiyonu yapıyor olmalı.

Ama boşuna gayret. TİP'in çıkmazını TSİP göstermiştir. Ve bu çıkmazdan kurtulmanın biricik yolu, TİP'in birliğe hizmet etmesi ve kendisine uzanan dostluk ve yardım elini değerlendirmesidir. Aksi halde, ne televizyon fantezileri, ne iftira, ne tezvirat ve karalama, TİP'i içinde bulunduğu çıkmazdan kurtaramayacaktır.

T.Sosyalist İşçi Partisi ve Birlik Dayanışma Samsun'da İş ve Güç birliği yapıyor

Samsun (Gerçek) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile Birlik Dayanışma arasında önümüzdeki Kısmi Senato ve Milletvekili ara seçimleri dahil her alanda kalıcı güç ve işbirliği yapıldığı bildirilmiştir. Bu konuyla ilgili her iki tarafın da yerel basına yaptığı ortak açıklama özetle şöyledir:

«Ülkemizde tüm demokrasi güçlerine yönelik faşist tehdit ve tehlike yeni boyutlar kazanıyor. Faşist zorbalık yaygınlaştırılıyor. Bütün bunlara karşı CHP ağırlıklı hükümet aciz kalıyor. Siyasal gerilik, faşist güçler önünde ödün ve uzlaşma politikası izliyor. Böyle bir dönemde 14 Ekim seçimleri tüm ilerici güçlerimiz açısından özel bir önem kazanıyor.

Herşeyden önce seçimler anti-demokratik koşullarda yapılıyor. Seçimlere TKP'nin yasaklı olduğu TCK'nın 141-142'ci maddelerinin işletilmekte olduğu koşullarda giriliyor. Bu durumda bize düşen görev halkımızın yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, siyasal demokrasinin genişletilmesi, emperyalizme, siyasal gericiliğe, şovenizme ve faşizme karşı halkımızın yeni mevziler kazanması, sınıfsal ve ulusal baskıların geriletilmesi doğrultusunda azim ve kararlılıkla mücadelemizi sürdürmektir.

Bu nedenle tüm ilerici demokrat yurtsever ve sosyalist güç ve örgütleri, emperyalizme işbirlikçi tekellere faşizme ve şovenizme karşı dayanışmaya ve cephe birliği yolunda önemli bir adım için iş ve eylem birliğine katılmaya çağırıyoruz.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Adına
Mustafa Uçaravcı

Birlik Dayanışma
Adına
Faittin Yılmaz

Onger, TSİP Küçükköy kahve toplantısına katıldı

İstanbul Bağımsız Senatör Adayı Bekiye Beria Onger TSİP'in Bakırköy-Küçükköy'de 3 Ekim 1979 tarihinde düzenlediği kahve toplantısına katılarak bir konuşma yapmıştır.

Konuşmasında Bakiye Beria Onger özetle şöyle demiştir:

«Ülkemizde faşist tehlikenin üstelediği, olağan dışı hükümet formüllerinin arandığı politik günler yaşanırken demokrasi güçleri arasında eylem birliğinin sağlanması büyük önem taşımaktadır. İşte bugün bu bilinci sosyalist SİP'ne sorumluluklu davranan TSİP'li arkadaşlarımızın verdikleri kararı yürekten kutlarım. Bu kararla gerçekleşen ilk toplantımızdır. Atılan bu ilk adım kıvanç vericidir. Türkiye işçi sınıfının politik birliği, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini sağlamada bir aşama olarak önemlidir ve umut vericidir.»

TİP: «Faşistler iki yüzlüdür»

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgöz, aşağıdaki demeci vermiştir:

«Gelmiş geçmiş tüm faşistler gibi, MHP'nin ve onun lideri Türkeş'in de 'yalana dayalı propagandayı' esas aldığı önceki gece yaptığı radyo televizyon konuşmasında bir kere daha ortaya çıkmıştır.

«Kendisi faşist hareket içindeki yeni bir kişi değildir. 1944 Irkçılık-Turancılık Davası'nın sanıkları arasında da yer alan Türkeş, aynı dava sırasında faşist harekete sadakatini kanıtlamak istercesine şunları söylemiştir:

«Türkiye'de yalnız Türk soyundan gelenler yaşamalıdır. Bilhassa devlet mekanizmasına katiyen karışık ırklar getirilmemelidir. Karışıklar çıkarsa, çok az kalacağımızdan Asya'daki Türklerle birleşmemiz zaruridir.»

«Türkeş bu davadan Hitler'in Karargahını ziyaret etmekle ünlü generallerin ve daha sonraki 'ülküdaşları' albayların yardımıyla paçayı kurtarmıştır. Bunlarla sonra MHP içinde bir araya gelmiştir.

«Faşist hareket yalana dayanan propagandayla, faşist demagoji ile sözde bazı şeyleri red etmek zorunda kalsa da uygulamaları red ettikleri doğrultusunda olmuştur.

Çünkü faşizm insanlığın nefretiyle mahkum edilmiş kanlı bir diktatörlüktür. Bunu açıktan savunmak ise mümkün değildir.

Düzeltme: Gazetemizin 3 Ekim tarihli nüshasında yayınlanan ve **TİP: Faşizme geçit yok diyenlere, komünizme geçit yok» demek faşistlerin ekmeğine yağ sürmektir»** başlıklı haberin beşinci paragrafının ilk kelimesi, bize ulaştırılan bültendeki bir daktilo hatası yüzünden **Faşizmin** olarak çıkmıştır. Doğrusu **insanlığın** olacaktır.

«Seçimler Egemen

Baştarafı Sayfa 1'de

cadelemizi, devrim mücadelesinin hizmetine sunmaktır.»

GÜLTEKİN GAZİOĞLU

Daha sonra konuşan TSİP İstanbul Bağımsız Senatör adayı Gültekin Gazioğlu özetle şöyle dedi:

Türkiye'de faşizme, emperyalizme, tekellerin egemenliğine, şovenizme karşı gelişen ve güçlenen sosyal muhalefet örgütlü ve aktif bir güce dönüştürülmelidir. Bu mücadelenin tayin edici gücü elbette ki sosyalist hareket olacaktır. Sosyalist hareketin hızla birliğe kavuşması, en geniş demokrasi saflarının örülmesini de getirecektir.

Türkiye'de işçilerin, emekçilerin sosyal demokrasiden hızla kopan umutlarını, sosyalizme yöneltmek görevidir. Çünkü sosyalizm işçi ve emekçilerin düzenidir. **Bu seçimlerde CHP'nin solunda tam bir blok oluşturulamaması bir olumsuzluktur. Ama bu yolda atılan olumlu adımları da görmezlikten gelemeyiz.**

İşçiler, emekçiler,

Önümüzdeki seçimlere mutlaka katılmamız, ağırlığımızı CHP'nin soluna, sosyalizme koymamız, demokrasi mücadelesine yeni bir ivme kazandıracaktır.

14 Ekim seçimlerinde oy kullanmaya evet, burjuva partilerine hayır! Şiarımız olmalıdır.

ABİDİN ALKOYUN

Devrimci-Demokratlar adına konuşan Abidin Alkoyun, sosyalist ve ulusal demokratik mücadelenin önemini vurguladı. İşçilerin Birliği ve Halkların Kardeşliği temelinde gerçekleştirilen seçim işbirliğinin oy hesabına dayanmadığını, kalıcı güç ve eylem birliği yolunda bir adım olduğunu söyledi. Siirt Bağımsız adayı Gani Sungur'un TRT'de yaptığı konuşmanın yasaklanmasını kınadı.

eylem

Baştarafı Sayfa 1'de

birlikte, Onger'in seçim bürosundan birinin ve Devrimci-Demokratlar gurubu adına da bir yetkilinin konuşma yapacakları açıklandı.

Mitinge katılacak guruplar ve örgütler, üç günden beri İstanbul'da yoğun bir duyuru ve çağrı kampanyası sürdürdüler. Yüzbinlerce çağrı metni ve el ilanı dağıttılar. Mitingin tesbit edilen amaçları doğrultusunda tüm demokratik halk güçlerinin eylem birliğinin kaçınılmaz bir görev olduğunu belirten siyasal çevreler, bu mitingin, ortam mücadelenin geleceği açısından önemli bir adım olacağı ve geniş ilgi toplayacağı kanaatini paylaşıyorlar.

Ara rejimciler

Baştarafı Sayfa 1'de

yi el altından desteklediğini hatırlatan gözlemciler, bu davranışın, anarşiyi kışkırtmak, faşist terörü tırmandırmak ve Kontr-Gerilla'yı daha sansasyonel cinayetler işlemeye teşvik etmek olarak nitelendiriyorlar.

Hükümetteki bağımsız bakanların, Hilmi İşgüzar'ın da katılmasıyla bir toplantı yapmaları ve toplantının basından gizli tutulması, bu yöndeki kuşkuları güçlendiren bir başka faktör olarak görülüyor. Bilindiği gibi hükümetteki bağımsızlar, siyasal kuşkuların arttığı ve endişelerin yoğunlaştığı dönemlerde sık sık bir araya gelmektedirler. Faruk Sükan'ın istifasının da tezgahlanan oyunlarla ilişkisi olduğunu belirten Ankara'daki siyasal çevreler, her şeye rağmen bu girişimlerin başarı şansı olmadığını da değerlendirmelerine ekliyorlar.

Doğu'da

Baştarafı Sayfa 1'de

ziltepe ilçelerinde seçim kampanyası yürüten 32 kişi sıkıyönetimce gözaltına alındılar. Seçim konvoyunda bulunan çok miktarda bildiri, amblem ve diğer dökümanlara el konuldu.

Gerçek Durum

Çünkü sömürüye dayalı bir toplumda sömürülenler açısından demokrasi, demokratik hak ve özgürlüklerin azamiye çıkması durumunda bile gerçekleşmez. Seçimlere katılmak için demokrasiyi beklemek, emekçilere **sen hiç bir zaman seçimlere katılmayacaksın** demekle eş anlamlıdır. Zaten işçi sınıfının tarihi demokratik olmayan seçimlere katılmamak «tezi»ni kolayca çürütmektedir. Bugünkünden çok daha anti-demokratik şartlarda sosyalistler seçimleri boykot etmişlerdir.

Gereği yokken, seçimleri boykot edenlerse, burjuva partileridir. Çünkü burjuva partileri için «tek yol oy»dur. Ve bu yol daha gerici yönetimler tarafından kapatılır gibi olduğunda, başka çözümü öngörmediklerinden, buruva partileri seçimleri boykot ederler. Bu nedenle yeri değilken boykot çağrısı yapmak, seçimleri mutlaklaştırmaktır, parlamentarizmdir. Nitekim bugün Pakistan'da bazı burjuva partileri seçimleri boykot ederek, seçimi tek yol haline getirip kitleleri parlamenterizme şartlandırmaktadırlar.

Türkiye'de sosyal demokrasiden uzaklaşan milyonlarca emekçi sosyalizme yönelmişken boykot önermek, emekçilere sosyalizmi yasaklamakla eşanlamlıdır. Ne yazık ki, bugün yığınlar bir hayli politize olmuş durumdadırlar ve boykot önerisine kulak verecek değillerdir. Seçimler yığınlar için bugün önemli bir cazibe merkezidir. Sosyal demokrasiden soğuyup solda güvenilir bir alternatif arayan işçiler, emekçiler birlik özlemlerini yükseltiyorlar. Ve birliğin, solda birliğin hızla ve yapıcı bir şekilde hayata geçirilmesini istiyorlar.

TSİP Mardin Senatör Adayı

Baştarafı Sayfa 6'da

ırkçı, şoven, özümlemeci eğitimden soyutlanabilir.

● **Seçim bölgeniz olan Mardin ili mayınlı tarlalarla sınırlı bulunuyor. Kaçakçılık olayları da bu mayınlı bölgede yaşanıyor. Bu tehlikeli iş neden yapılıyor? Kaçakçılığın ardında kimler var? Bunlara ulaşılabiliyor mu?**

5 — Doğa'ya, olaylara, sınıf gerçeğiyle bakmamız olguları daha sağlıklı inceleme olanağı veriyor bizlere. Tüm olaylar gibi kaçakçılık da başka şeylerden soyut, başlıbaşına bir olay değildir. Onun varoluş nedeni üzerinde temellendiği bir yapı vardır.

Ekonomik yapıdaki bozukluk, çarpık kapitalizmin dengesiz gelişimi ve sömürgeci yapı, açlar, işsizler ordusunu oluşturmuştur. İşyerlerinin, fabrikaların olmayışı, kırsal alandaki halkın yüzde 90'ın üstünde topraksız oluşu söz konusudur. Çizmeye çalıştığım bu tabloda, kitlenin iki seçeneği vardır: YA AÇLIK, YA KAÇAKÇILIK. Tabii ikinci seçeneğin, yani kaçakçılığın kabullenmesi ha linde, gidip de dönmemek. sakat kalmak ya da yıllarca hapishanelerde çürümek vardır. Kaçakçılıktan aslan payını alanlar, sanıldığı gibi yaşamını mayın tarlalarında geçirenler değil, bu işi örgütleyen uluslararası kaçakçılık şebekeleri ve yerli patronlardır. **Sınır boylarında jandarmanın kurşununa, mayınlara göğüs gerenler 3-5 kuruş karşılığı sırt hamallığı yapan emekçilerdir. Mayın tarlaları tehdidi altında binlerce kadının dul, çocuklarının yetim, gençlerinin sakat kalmasına rağmen kaçakçılık devam etmektedir. Hem de sınır kapılarından, TIR'larla ve «yarı gizlice»... Ama yetkililer, olayı yaratan ekonomik nedenleri özellikle görmemezlikten geliyorlar.**

Dikkat edilmesi gereken bir diğer yan, salt Suriye, İran, Irak'la değil, Yunanistan, Bulgaristan ve Sovyetler Birliğiyle de vardır. Bu sınırlar mayınlarla döşenmediği halde, sadece Kürt halkının bulunduğu Suriye sınırına mayın döşenmesi, aileler arasındaki bağları parçalamaya yönelik bir politikanın sonucudur. Amaçsız değil, düşündürücüdür.

Kaçakçılık olayının ardında olan karanlık güçlere, uluslararası kaçakçılık şebekelerine ulaşmak aslında sanıldığı gibi zor değildir. Ancak içinde yaşanan toplumsal düzen bu tür olayların görülmesini engellemez.

Ülkemiz genelinde, tüm bu sorunlar gibi, kaçakçılık sorunu da emekten yana köklü çözümü, halkın gerçek iktidarında bulacaktır.

● **Bu seçimlerde demokrasi güçlerine düşen başlıca görevler neler?**

14 Ekim kısmi senato seçimlerinde 'demokrasi güçlerinin önünde birçok görevler vardır. Bunlar:

a) Burjuvazinin her alanda sürdürdüğü baskıya, zulme, sömürüye, ulusal ve sınıfsal boyunduruğa karşı, demokrasi güçlerinin içinde bulundukları dağınıklığı gidermek, böylece sömürgeci, tekelci burjuvazinin saldırılarını püskürterek, ileri mevziler ele geçirmeye yönelik çabaları yoğunlaştırmak,

b) Seçimlerde sömürgeci-tekelci burjuvazinin liberal kanadının temsilcisi olan AP'nin, burjuvazinin en gerici, en şoven, en emperyalsit kesiminin temsilcisi durumunda olan ve tipik faşist bir parti olan MHP'nin; tekel dışı burjuvazinin temsilcisi durumunda olan ve dinci, gerici ideolojik yapıya sahip MSP'nin; yine sömürgeci-tekelci burjuvazinin reformist kanadının temsilcisi durumunda olan, kitlelere bugüne kadar faşizme karşı tek alternatif olarak kendini lanse eden, demokrasi güçlerine birçok vaatlerde bulunan, ama vaatlerinin tümünü unutan yapısından dolayı kitlelere güvence vermeyen CHP'nin ve diğer burjuva partilerinin gerçek yüzlerini, sahtekârlıklarını açıklamak, teşhir etmek.

c) Ulusal demokratik muhalefetin sesini en geniş yığınlara götürebilmek; bağımsızlık, demokrasi sosyalizm mücadelesinde ileri mevziler elde edebilmek, emperyalizme, sömürgeciliğe, faşizme, Mao'izme ve her türden gericiliğe karşı aktif ve kararlı bir mücadele için demokrasiye inanan insanların güçlerine güç, seslerine sesimizi katmak.

d) Güncel olan senato seçimlerinde hayata geçen seçim işbirliğinin —burjuvazinin, gerici güçlerin yaygınlaştırdığı, Mao'cuların, küçük burjuva maceracılarının, reformistlerin yaklaşımlarıyla pekiştirdiği «Yurtseverler, ilericiler, demokratlar, sosyalistler biraraya gelemez, güç ve eylem birliği oluşturamaz» yargısını çürütmesi— önemli bir görev sayılmalıdır.

e) Öteden beri burjuvazinin hedef saptırmak amacıyla kardeş halklar arasına serptiği düşmanlık tohumlarının boşa çıkartılması, halkların ortak düşmana yönelmelerini sağlaması açısından da seçim işbirliğinin anlam ve önemi kitlelere götürülmelidir.

f) Bir yandan sömürgeci burjuvazinin partilerinin gerçek yüzleri ve yapılarının teşhiri yapılırken; parlamenter mücadelenin de demokrasi mücadelesinde burjuvaziye karşı mücadelenin bir biçimi ve aracı olduğu, ama her mücadele biçiminde olduğu gibi bunda da mutlaklaştırma ya da reddetmenin yanlış olduğu gerçeğinden hareketle, en geniş yığınlar arasında propaganda ve ajitasyonu yoğunlaştırmak,

g) En geniş toplum kesimlerini yakından ilgilendiren seçimlerde yığınlarla bağları güçlendirerek örgütlenmeyi pekiştirmek,

h) Seçimlerde, emekçi halkımızın, sömürgeci burjuva partilerine yarıyacak davranışlara girmesine yol açabilecek oyunlar bozulmalıdır. «Seçimleri boykot» gibi «Sol» sekter anlayış mahkûm edilerek, seçimlere katılım ve etki alanımız genişletilmelidir.

YARIN: TSİP Siirt senatör adayı H. Gani SUNGUR

Bir günlük yas

Baştarafı Sayfa 1'de

«Yıllardan beri devrimci, demokrat, ilerici, yurtsever öğretmenler üzerindeki faşist baskı ve zulüm sistemli bir şekilde yaygınlaştırılıyor. Faşist güçler, emekçi halkımızın bir parçası olan biz öğretmenleri teslim almak için her türlü yönteme başvuruyorlar. Ama öğretmenler sessiz bir yığın olmadıklarını, 70 yıllık mücadele geleneklerine uyarak dün de bir kez daha haykırdılar. Faşizme teslim olmayacaklarını dile getirdiler.

İstanbul'da öğretmenler zamanın kısalığına karşı, var olan örgütlenmesini harekete geçirerek tüm öğretmen sayısına göre yüzde 55'lik, TÖB-DER üyesi sayısına göre yüzde 90'lık katılım sağlandı.

TMMOB'ye bağlı mühendis Odaları İstanbul Şubeleri de bir ortak açıklama yaparak, öğretmenlerin demokratik eyleminin yanında olduklarını belirttiler.

EMEKÇİLER

Baştarafı Sayfa 1'de

çin gereken vitaminli gıdalar (sebze ve meyve) ise kırsal kesimde üretilen malın satışa çıkarılması nedeniyle çok az kullanılabilmektedir.

Az ve yetersiz beslenmenin özellikle depresyon ve çalışma yetersizliğine neden olduğu belirtilirken, protein eksikliğinin de zihin faaliyetini en düşük düzeye indirdiği bilinmektedir. Türkiye'de halk plansız bir şekilde ne bulursa onu yiyerek, karınlarını doyurup kendini doymuş hissetmeye mecbur edilmiştir ve plansız beslenme politikası ile sağlığı ve zihinsel çalışmaları büyük ölçüde etkilenmiştir.

TSİP Mardin Senatör Adayı

Mahmut Oral

MAHMUT ORAL, 1938 - Ergani Gisgis doğumlu. Yoksul bir ailenin çocuğu olduğu için ilkokulu ancak 1 yıl okuyabildi ve 17 yaşına kadar çobanlık yaptı. Bu arada fırsat buldukça türkçe okuma yazmayı sökmeye çalıştı, anadili kürtçe olduğu için güçlük çekiyordu. Ama sonunda, 17 yaşında ilkokulu dışardan bitirmeyi başardı. 956'da Dicle Öğretmen Okulunu kazandı, 1962'de okulun başarılı bir öğrencisi olarak Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'na gönderildi. 1967'de burayı bitirerek Van Atatürk Lisesi'ne edebiyat öğretmenliği göreviyle atandı. Bu lisede 9 aylık görevinden sonra politik nedenlerle Mardin Lisesi'ne sürüldü. Diyarbakır Z. Gökalp Lisesi'nde de bir yıl çalıştıktan sonra askerlik görevini yaptı. Askerliğin bitiminde Çankırı-Çerkeş 27 Mayıs Lisesi'nde göreve yeniden başladı. 1. MC döneminde Yozgat Sorgun Lisesi'ne sürüldü. Daha sonra Ergani Lisesi'nde 1978'de Mardin Eğitim Enstitüsü'nde çalıştı. Oradan Isparta'ya sürüldü. Evli, dört çocuk babası.

● Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile Devrimci Demokratlar arasında sağlanan seçim işbirliği hakkındaki genel değerlendirmenizi açıklar mısınız? Bu ikili birlik, içinde bulunduğumuz koşullarda ve demokrasi güçleri açısından yeterli midir?

Ulusal ve sınıfsal baskının alabildiğine yoğunlaştığı Türkiye'de gözlenen, sınıf savaşımının keskinleşerek boyutlanmasıdır. Ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakalar, Emperyalizme göbeğinden bağımlı, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin gerek dünya genelinde, gerekse Türkiye özelinde içine girmiş bulunduğu ekonomik çıkmazlar ve politik bunalımlar sonucu, yaşamını hergün çok daha zor şartlar altında sürdürmeye çalışıyor... Hayat pahalılığının alabildiğine yükselmesi, işsizlik, ücretlerin dondurulması, emekçi kitlelerin alım gücünü zayıflatıyor. Sermaye çevrelerinin en gerici, en ırkçı, en emperyalist kesimi tarafından örgütlendirilen, yönlendirilen, biçimlendirilen faşist örgüt ve çeteler, çocuklara, kadınlara, bilim adamlarına, öğretmen ve memurlara, kısaca demokrasi güçlerine karşı kanlı saldırılarını toplu katliamlara dönüştürüyor. Sözüm ona «Komünizm ve bölücülük tehlikesi» «Ulusal birlik ve bütünlüğün sağlanması» «Can ve mal güvenliği» «Kişi hak ve özgürlüklerinin sağlanması» «Anarşi ile mücadele» gibi gerekçelerle getirilen sıkıyönetim, binlerce devrimci, demokrat, sosyalist insanı tutukladı. İşkence ve baskılarla kucaklaştırdı, demokratik kitle örgütlerini kapadı, var olan kısır hak ve özgürlükleri de daha da kısıtladı. Sürgünler, kıyımlar, lokavtlar, güncel olaylar haline geldi. Köylünün toprak, öğrencinin demokratik eğitim, memurların grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak gibi taleplerine kulaklar tıkandı, gözler kapatıldı.

Sömürgeci ilişkilerin, emperyalist dayatmaların sonucu, ulusal ve sınıfsal boyunduruğun ağır baskıları altında bulunan Kürt ulusu ile diğer ulusal azınlıklara mensup, ezilen sınıf ve tabakalar, yukarıda açıklanan olumsuzluklar dışında düşünülemez. Mevcut baskılar katmerleşerek yoğunlaşıyor. Ulusal demokratik talepler uğruna verilen mücadele, kanla bastırılıyor. Ulusal demokratik muhalefet, tezgahlarla, provakasyonlarla çökertilmek isteniyor. Silah arama tatbikatlarıyla cinsiyet gözetmeksizin «İnsan hakları evrensel beyannamesi» gibi uluslararası antlaşmaları çiğneyerek işkenceler yapılıyor. 6000 öğrencinin Üniversiteler arası seçme sınavı sonuçları iptal ediliyor, v.s.

Tüm bunlara, Türkiye'de burjuvazi tarafından Kürt ve Türk halkları arasında ekilen düşmanlık tohumları ekleniyor.

Bu ortamda sınıf savaşımının ulusal demokratik muhalefetin, nicel ve nitel anlamda geliştiğini görürüz. Bu, bizleri sevindiren önemli bir yandır. Örgütlü mücadelenin yararına ve bilincine varan demokrasi güçleri, kendi aralarındaki dağınıklığı ve bölünmüşlüğü aşmış değildir. Bu üzücüdür..

İşte, 14 Ekim kısmi senato ve milletvekili ara seçimlerine, kısaca ifade edilen bu ortamda giriliyor. Sömürgeci burjuvazinin her kesiminden, demokrasi güçlerinin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm uğruna, ulusal demokratik talepler uğruna savaşan, bu yolda gözünü hiçbir şeyden kırpmadan mücadele eden örgütsüz güçlerine yapılan saldırıları, güçleri oranında püskürtmek açısından TSİP ile Devrimci Demokratların seçim işbirliğini önemli ve ileriye doğru olumlu bir adım olarak değerlendiririz.

Bu seçim işbirliği, burjuvazinin Türk ve Kürt halkları arasına, diğer ulusal azınlıklar arasına ekmiş olduğu düşmanlık tohumlarını, güvensizliği ortadan kaldırmaya ve halklar arası devrimci bir dayanışmanın tohumlarının atılmasına yönelik bir eylem olması açısından anlamlıdır.

Devrimci demokratlar ile TSİP tarafından sağlanan seçim işbirliğini «Türkiye'de anti-faşist mücadelenin, anti-Sömürgeci güçler ile anti-faşist güçler arasında yapılacak ilkeli güç birliğinden geçeceği» doğrultusundaki gerçeğin farkına varılması, bu doğrultuda bir çaba içine girilmesi açısından da değerlendirmek gerek.

Sözü edilen bu seçim işbirliği, demokrasi güçlerinin içinde bulunduğu dağınıklığa son verilmesi, ilkeler doğrultusunda güç ve eylem birliklerinin sağlanmasına yönelik somut bir adım olarak da değerlendirilebilir.

Yeterli olup olmadığı sorununa gelince! Biz bunun yeterli olmadığı kanısındayız. Çünkü, bu seçim işbirliği daha geniş, daha kapsamlı olmalı, yani demokrasi güçlerini daha yığınsal olarak bağrında barındırmalıdır. Daha sağlam bir temele, daha kalıcı bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Bu anlamda yeterli olmadığı için aksak, mevcut olumsuzlukların bir bölümünü giderip, olumlulaştırmaya yönelik olduğu için de bu 'seçim işbirliği' olumludur.

● Yaygın olan görüş, Türkiye'de halkın iradesini yansıtmayan bir seçim sistemi olduğu doğrultusundadır. Ancak bu defa seçimlerin sıkıyönetim altında yapılacak olması ayrı bir özellik gibi görünüyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

— Bugün Türkiye'de yapılan seçim sisteminin, halkın iradesini yansıtmadığı görüşüne ben de katılıyorum. Şu anlamda:

Kapitalist ilişkilerin egemen, çok uluslu bir devlet yapısının mevcut olduğu sınıflı Türkiye'de parlamento, burjuvazinin örgütlediği, çıkarlarını koruduğu yasama organıdır. Bu yasama organında yerlerini alanlar, sınıfsal yapıları, yani toplum içindeki yerlerini ve konumları itibariyle, genellikle burjuvazinin çıkarlarını savunan temsilciler durumundadır.

Parlamenter mücadelede CHP, AP, MSP, MHP gibi değişik adlarla yerini alan partiler, burjuvazinin değişik kesimlerini temsil ederler. Bu parlamentonun halkın parlamentosu olmadığı, halkın iradesini temsil etmediği ortadadır.

Halkın iradesini yansıtmayan bir parlamentonun, halkın çıkarlarını korumayan parlamenterlerin yasalaştırdığı seçim sisteminin de, özü itibariyle, emekçi sınıf ve tabakaların iradesini yansıtmayacağı ortadadır.

«Nisbi seçim sistemi» olarak adlandırılan bu sistemde ön seçim, sermaye çevrelerinin tipik oyunlarına sahnedir. Delege satın alma olayları, vetolar, emekçi sınıf ve tabakalarının iradesi dışında ve çıkarlarına ters düşen sonuçlar doğurur.

Bunların yanında halk, iradesinin simgesi olan oylarını —egemen güçlerin, özellikle ülkemizde başvurdukları baskı sonucu— siyasi tercihleri doğrultusunda kullanamıyor.

Buna ülkemizden parlamentoya giden unsurların, Kürt halkı tarafından seçilmeyen, onların temsilcisi olmayan, ülke içinde egemen güçler durumunda bulunan sömürgeci burjuvazinin işbirlikçileri ve sosyal dayanakları olan komprador ticaret burjuvazisinin temsilcisi olduğu gerçeği de eklenince, seçimlerin halkın iradesini temsil etmediği daha iyi ortaya çıkacaktır.

14 Ekim kısmi senato seçimlerinin sıkıyönetim olayı altında yapılması da önemli ve özellik arzeden bir durumdur.

Seçimler, demokratik bir olaydır. Olağanüstü dönem olarak nitelenen, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan sıkıyönetim altında, demokratik bir olay olan seçimler, halkın iradesini yansıtamaz.

Seçimlerde propaganda araçlarımızın, propaganda biçimlerimizin sıkıyönetimce belirlenmeye çalışılması demokratik değildir. Sıkıyönetim, seçim bölgelerinde en geniş yığınlara gitme olanaklarını kısıtladığından, yığınların sandık başına gelme oranlarını düşürecektir. En geniş ve en etkili propaganda ve ajitasyonun yapılmasının, olumsuz yönde etkileneceği yadsınamaz.

● Bir eğitimci olarak, eğitim sisteminin Doğu'daki niteliği ve boyutları hakkında bilgi verir misiniz?

Eğitim, en genel kavramıyla «düzene uygun kafalar yetiştirmektir» diye tanımlanır.

Evrensel olarak hangi sınıf iktidarda ise, siyasi iktidarın sınıfsal niteliği ne ise, eğitim de egemen olan sınıfın amaçları doğrultusunda programlanır, hayat bulur. Nasıl ki, sınıflı toplumlarda uysal, sömürü düzenine bağlı kollektivizmden uzak kafalar yetiştiriliyorsa, sınıfsız ve sosyalizmin inşaasına geçen toplumlarda da, kitleler, işçi sınıfının bilinci doğrultusunda eğitilir, özgür dünyanın kararlı savunucuları olmaları amaçlanır.

Günümüz Türkiye'sinin sınıflı ve sömürgeci özü değerlendirildiğinde, eğitimin burjuva dünya görüşünü ve sömürgeci statünün yararına işlediğini gözlememek mümkün değildir.

Bu gerçekten hareketle, Türkiye'deki eğitim sisteminin ikili yapısını görürüz:

1 — Üretimden, kollektivizmden kopuk, emeği aşağılayan, emekçi kitleler arasındaki bağı koparmaya çalışan, sınıf mücadelesini reddeden burjuva dünya görüşünden yana olması.

2 — Sömürge ulusu tüm değerleriyle yok sayan, büyük ulus safsatasına dayalı, ırkçı, şoven, özümlemeci olması.

Bu ikili yapı «Uyu uyu yat uyu» «Bir Türk dünyaya bedeldir» gibi bilimle çelişen sözlerle başlayan ders kitaplarında, programlarda ve dağılımında yansır.

Örneğin, daha ilkokulda «tüm emekçilerle elele» yerine, «fino ile elele» tekerlemeleri; emekçi kitleleri aşağılamaya, emekçiler arasındaki bağı koparmaya yönelik kitaplarda «Bir işçi, bir doktor kadar şerefli olamaz.» belirlemesi, özellikle üretime yönelik olması gereken meslek okullarında 'yaz-boz' yönteminin uygulanması; ana dilde eğitim bir yana, okulda arkadaşıyla kürtçe konuşan bir çocuğun cezalandırılması, ezilen ulusun çocuklarını ulusal değerlerinden koparmayı amaçlayan yatılı bölge okullarının Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesinde açılması, hiç de tesadüfi olgular değildir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde görev yapan öğretmenler, sömürgeci baskılardan alabildiğine etkilenirler. Son günlerde, Doğu'da çalışan öğretmenlerin batıda çalışmaya zorlanmasına yönelik çabalar mevcuttur. Bunun politik nedenlerle yapıldığı ortadadır. Öğretmenler, sudan bahanelerle sürgün edilmekte, görevlerinden alınmakta, aileleri parçalanmaktadır.

Sömürgeleştirilen ulusun mazlum çocukları iradelerinin dışında bir eğitim sisteminin gerici kıskaçları arasında bunalmaktadır. İlköğretimi zorunlu tutulan yüksek öğretimine ambargo konulan yöre çocukları, başıboş dolaşmakta, bunalımlara itilmektedir. Bu yıl, üniversiteler arası seçme sınavında puanları düşürülen 6000 öğrencinin tümü bu yörenin çocuklarıdır. Yatılı bölge okullarında Kürt çocuklarının dillerini unutarak ailelerine, ulusuna, tarihine yabancılaştırılması politikası uygulanmaktadır.

Yetişkinler eğitimi önemli bir yapı arzederken, buralarda buna yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır. Eğitim kurumları, binalar, araç ve gereçlerden yoksun olarak yapılan eğitim ve öğretim, olumsuz sonuçlar doğurur.

Genç beyinlere, bir ırkın diğer bir ırktan üstün olduğu biçimindeki safsatalar, bilim dışı şeyler aşılanır.

Eğitimin vardığı boyutlar, bu anlamda, ne Türkiye'deki eğitim sisteminden, ne de ülkemizde uygulanan gerici,

Devamı s. 5, sütun 6'da

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Faşizmin Suratı

Üzerinde dönen projektör ışıkları altında, kırkayak gibi kaçacak delik arayan halini gördükçe sanırız milyonlarca insan, suçluyu bir kere daha teşhis etmenin rahatlığını yaşadılar. Bu rahatlığın bilince ve bilincin eyleme dönüştüğü yerde faşizm hiç barınmamıştır ki, o barınsın.

Bir yandan suçluluğunu gizlemeye çalışırken, öte yandan suçlarını bir bir kendi ağzıyla sayıp döküyorsa, faşizm demagoji dağarcığını tüketmiş demektir. Artık aldatabileceği değil, öldürebileceği insanlar kalmıştır. Büyüme ve gelişme şansı, etkinliğini değil, suçunu artırabilmesine kalmıştır.

«MHP'nin bir muhalefet partisi olmaktan öte, yeni bir Kuvayi Milliye hareketiyle direndiği açıktır, derken bile «benim komandolarım baba yadigârı silah kullanır» dediği zamanki kadar faşisttir ve çaresizdir. Kuvayi Milliye dediği de, kafatası en çok deformasyona uğramış ve belki de bu yüzden kafatasçılığa inanmış caniler çetesidir. Her halde ruhundan kasdettiği de, azılı amerikancılığı olmalıdır.

Sanki daha şimdiden, kendisini savunması için izin verilmiş gibi, kendisine faşist diyenlere yalancı diyor. «Kürtleri mi kesecekmişim, vallahi yalan» diye devam ediyor. Zilan deresi zulmüyle akrabalığı yok ya, bu da onun temize çıkmasını sağlayacak. Alevilere ise asla düşmanlığı yokmuş. Bakarsanız, iftiralara maruz kalmış bir zavallı imiş!

Dünya faşizmin azgınlığını da görmüştür, çanak yaladığını da. Cesaretini de görmüştür, korkusunu da. Faşizm bir sermaye olayıdır. Sahneye sürdüğü figüranları şu ya da bu kılığa girmiş değişmez. Bunların görevi «komonizime» karşı mücadele etmektir. Aldıkları emekçi kanından paylarına düşen sadece bir komisyoncuktur.

Ama faşizme karşı mücadele, öncelikle bu figüranları boy hedefi almak zorundadır. Şiarlaşan bu nedenle «sermaye kapatılsın» değil, MHP kapatılsın'dır.

Türkeş'i kan tutmuş. Televizyonda görünen suratından bunu anlamak mümkün. Artık geri dönülebilecek noktayı çoktan aşmıştır faşizm Türkiye'de. Kan dökmeye devam edecek, başbuğ'u besliyecektir.

Sonu ne mi olur?

O da karşı cephede tayin edilecek.

Seçimlere Doğru

Siirt'te siyasal çalışma ağır baskılar altında sürüyor

Siirt'de seçime katılan sosyalist ve ilerici partiler seçim çalışmalarını ağır baskı koşullarında sürdürüyor. Böylece, gelişen demokratik potansiyelin seçimlere yansıması önlenmiş olacak.

Seçime katılan partilerden AP hayli iddialı. Geçen seçimdeki CHP'ye olan pek az üstünlüğünü bu seçimlerde daha da artıracağını umuyor. CHP ise umudunu sol oyların bölünmemesine bağlamış.

Sol partilerden Siirt'de oy potansiyeline sahip olanı TSİP. Bu partinin geçen hafta düzenlenen açık hava toplantısını polis zorla dağıtmaya çalıştı. Bir çok partili ve devrimci-demokratı gözaltına aldı. Bu olay halk arasında geniş tepkilere yol açtı.

TSİP'in siirt adayı Gani Sungur. Listede «bağımsız» olarak yer alıyor. Kendisi bir Devrimci-Demokrat. Siirt halkı tarafından tanınan ve sevilen biri.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin oy potansiyeli karşısında CHP adayına şans tanınmıyor. MSP adayı ise, kendisini «ilerici» diye tanıtmaya çalışıyormuş. Ama halk, bu partinin İran'daki kürtlere karşı düşmanca politikasını yakından izliyor ve ona şans tanımıyor.

S.YILI		1973			1977		
İL		Mardin	Siirt	Muş	Mardin	Siirt	Muş
SEÇMEN SAYISI		191 625	130 141	90 843	239 624	163 508	107 085
KATILMA ORANI		72.1	69.2	79.7	78.1	74.6	81.6
AP	Oy	33 870	18 000	10 056	30 385	20 422	15 115
	%	25.3	21.3	14.6	16.5	17.2	18.0
CHP	Oy	26 965	21 483	11 490	39 008	18 907	13 776
	%	20.1	25.4	16.7	21.2	15.9	16.4
CGP	Oy	9 007	18 253	1 312	13 643	572	286
	%	6.7	21.6	1.9	7.4	0.5	0.3
DP	Oy	24 687	14 451	4 822	1 011	454	848
	%	18.4	17.1	7.0	0.6	0.4	0.7
MSP	Oy	15 066	11 464	8 836	42 751	26 074	15 079
	%	11.7	13.6	12.9	23.2	22.0	17.9
MHP	Oy	673	871	314	252	709	190
	%	0.5	1.0	0.5	0.1	0.6	0.2
SDP	Oy	-	-	-	-	-	-
	%	-	-	-	-	-	-
TBP	Oy	-	-	166	-	-	-
	%	-	-	0.2	-	-	-
TİP	Oy	-	-	-	-	-	-
	%	-	-	-	-	-	-

Mardin'de sosyalizmin güçlü bir potansiyeli var

Mardin gericiliğin tükenmek üzere olduğu bir il. MHP hiç giremiyor. MSP'ye sızarak Mardin'de seçim şansı arıyor. MSP adayı faşist, gerici biri.

CHP yandaşı topluluklara ve Nurettin Yılmaz'ın desteğine güveniyor. Bu yanıyla bir senatörlüğü alabilecek durumda.

CHP iktidarının Doğu halkına karşı tutumu Mardin'de yığınları hayli tedirgin etmiş. CHP'den uzaklaşma ve kopma bu ilde çok somutlaşmış.

Mardin'in bir özelliği de, sosyalizmin hızla güçlenmesi. Hemen bütün ilçelerinde örgütlü sosyalist güçler var. TSİP Mardin listesinde eğitimci Mahmut Oral ve TSİP il başkanı Aziz Baran var. Baran iktisatçı. Çevrede sevilen biri. Mahmut Oral bir Devrimci-Demokrat.

MHP Mardin'de yok. 1977 seçimlerinde 252 oy almış.

CHP'nin bir senatörlüğü kesinleşmiş gibi ama öteki senatörlük için TSİP, AP ve MSP mücadele edecek.

Mardin halkı sosyalist bir adayı seçmek için kararlı olduklarını söylüyor.

Muş'ta mollalar da demokratik gelişmeye katılıyor

Muş, seçim sonuçlarının önceden tahmin edilemediği illerden biri idi. Bu durum değişmiş. Artık Muş halkı, fanatik taraftarlıktan, kurtulmuş. Din adamlarının bile ilerici siyasal yönelimler taşıdığı Muş'ta özellikle MSP'nin umduğunu bulamıyacağı, eski gücünü yitirdiği belirtiliyor. MSP'den uzaklaşan kitleler değişik tercihler içine girmişler.

AP geçen seçimlerdeki oy potansiyelini koruyabilirse bir senatörlüğü garantilemiş olacak.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin özellikle Malazgirt ve Bulanık ilçelerinde güçlü olduğu görülüyor. Bu partinin önemli bir oy potansiyeline hitab ettiğini öteki partiler de biliyor.

TSİP'in alacağı oylar bir senatörlüğü hangi partinin çıkaracağını belirliyecek.

Marmara Tersane işçileri grevde ileri adımlar attı

● Grev, sınıf mücadelesini ve sosyalist bilinci pekiştirmede işçiler için gerçek bir okul oldu.
● TSİP, grevci işçileri ziyaret etti.
● LİMTER-İŞ Genel Başkanı, sosyalist birliğin gerçekleştirilmesi zorunluğunu vurguladı.

TSİP Kocaeli il teşkilatı, TSİP merkez yürütme kurulu üyesi Aydoğan GEZER başkanlığında DİSK'e bağlı LİMTER-İŞ Sendikasının Yarımca Marmara Tersanesinde başlattığı grevi ziyaret etti.

Partililerin kalabalık bir üye topluluğu ile GREV ziyareti işçiler arasında coşkuyla karşılandı. TSİP, MYK üyesi A. GEZER, yaptığı konuşmada, tersane işçilerinin bu işkolunda ağır sömürü altında bulunduğunu, grevin bir işçi okulu olarak, bu sömürüyü kırmak yolunda önemli bir adım olacağını vurguladı.

Aydoğan Gezer, konuşmasında özetle şunları söyledi: «Yine de başarısından kuşku duymayacağım bu grev, amacına ulaşsa da işçilerin kurtuluşu için son çözüm olmıyacaktır. Sizler bunu yaşayarak göreceksiniz. Ve göreceksiniz ki, gerçek kurtuluş, nihai çözüm, işçi sınıfının örgütlü güç olarak, öncü güç olarak, toplumun diğer emekçi kesimleriyle kuracağı ittifak içinde iktidara yürümesi temelinde olacaktır. Bunun için sizler bu okulda, grev okulunda, ekonomik haklarınız için mücadele ederken, siyasal mücadelenin önemini de kavramak zorundasınız. Ve ben bunun kavranmasının ötesinde, grevinizin 18. gününde azminizi, gücünüzü görmekten mutlu oluyorum.»

Daha sonra LİMTER-İŞ Genel Başkanı Emir Babakuş, tersane işçilerinin, 107 yıldan bu yana süregelen şanlı eylemlerini anlatarak, Marmara Tersanesinde başlangıcından bu yana sürdürülen mücadeleden ilginç örnekler verdi. Günümüzde işçi sınıfının mücadele perspektiflerinde «somut görevlerin doğru tesbitinin esas olduğunu» söyledi. Marmara Tersanesi işçilerinin, grev sırasında ayrılmaz biçimde bütünleştiğini vurgulayan LİMTER-İŞ Genel Başkanı, siyasi mücadelenin önemine değinerek, «işçiler siyasal mücadelede sosyalizme tarafsız demek yetmez, sosyalist mücadelenin nihai hedefine vardırılmasında örgütünü tekleştirmesi birinci derecede önemlidir. Bu konuda sosyalist partilerin, sosyalist bilimin temel ilkelerinde birlik olanların, derhal ve hiç vakit kaybetmeksizin bilimin öngördüğü çerçeve içinde sosyalist birliği gerçekleştirmek gibi bir tarihsel görevle başbaşa bulunduklarını görmeleri şarttır. Bilim bunu emreder. Hayatın gerçekleri, ülkemizin gerçekleri bunu emreder,» dedi. Sözlerini, TSİP'in grev yerini ziyaretinden duyduğu memnunluğu belirterek bitirdi.

Marmara Tersanesi işçilerinin 18. gününe varan grevleri, görünen odur ki, daha da sürecektir. LİMTER-İŞ İzmit Şube Başkanı, bu çetin grev günlerinde tüm ilericilerin, demokratların, yurtseverlerin, sosyalistlerin desteklerinin önemini vurgulayarak, «işçi sınıfımız ve Marmara Tersanesi'nin yiğit işçileri, grevden, bu onurlu mücadeleden kazanarak çıkmasını bilecektir,» dedi.

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

